

**FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINACIJA**

NACRT

ZAKON O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH

Sarajevo, novembar 2025. godine

ZAKON O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH***I. OSNOVNE ODREDBE****Odjeljak A. Uvodne odredbe****Član 1.****(Predmet zakona)**

Ovim zakonom uređuju se obaveza izdavanja računa, elektronski sistem za evidentiranje transakcija, sistem nadzora u oblasti fiskalizacije transakcija, kaznene odredbe, kao i druga pitanja od značaja za fiskalizaciju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH).

Član 2.**(Svrha zakona)**

Svrha ovog zakona je sprečavanje utaje poreza kao posljedice neformalne ekonomije korištenjem tehnoloških sistema koji omogućavaju sigurno prikupljanje i prijenos informacija u realnom vremenu za svaku transakciju na teritoriji Federacije BiH.

Član 3.**(Usklađivanje sa pravnom stečevinom Europske Unije)**

Ovim zakonom u zakonodavstvo Federacije BiH vrši se djelimično preuzimanje sljedećih direktiva:

- a) Direktivom Evropskog parlamenta i Vijeća 2014/55/EU od 16. aprila 2014. godine o elektronskom izdavanju računa u javnoj nabavci.
- b) Direktiva Vijeća (EU) 2025/516 od 11. marta 2025. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u za digitalno doba.

Član 4.**(Definicije)**

(1) U smislu ovog zakona, pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) „**B2C**“ (Business to Consumer) označava izdavanje i fiskalizaciju računa u poslovanju između obveznika fiskalizacije i krajnjeg potrošača, odnosno fizičkog lica koje nije registrovano kao samostalni poduzetnik.
- b) „**B2B**“ (Business to Business) označava izdavanje i fiskalizaciju e-faktura u poslovanju između pravnih lica ili samostalnih poduzetnika koji obavljaju djelatnost.
- c) „**B2G**“ (Business to Government) označava izdavanje i fiskalizaciju e-faktura u poslovanju između obveznika fiskalizacije i javnih tijela, odnosno državnih i lokalnih upravnih tijela te njihovih budžetskih korisnika.
- d) „**Centralna platforma za fiskalizaciju**“ (Skrćenica: CPF) je posebna platforma za potrebe primjene ovog zakona, putem koje se evidentiraju i razmjenjuju potrebni podaci u skladu sa ovim zakonom, posredstvom elektronskog sistema evidentiranja transakcija.
- e) „**Elektronski potpis**“ ima značenje utvrđeno propisima koji uređuju elektronski potpis u Bosni i Hercegovini.

- f) „**Elektronski sistem za evidentiranje transakcija**“ (Skraćenica: ESET) je specijalizovani softverski sistem koji omogućava pouzdano i potpuno evidentiranje svih poslovnih transakcija, kao i izvještavanje Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Porezna uprava).
- g) „**Fiskalizacija**“ je skup mjera i postupaka koje provode lica i Porezna uprava radi omogućavanja izvještavanja Porezne uprave o transakcijama izdavaoca računa, otpremnica, narudžbenica putem ESET-a.
- h) „**Fizičko lice**“ je građanin ili samostalni poduzetnik.
- i) „**Globalni lokacijski broj**“ (Skraćenica: GLN) je 13-cifreni kod koji se koristi za jedinstvenu identifikaciju lokacija.
- j) „**Klijent**“ je bilo koje lice koje je učesnik u transakciji s obveznikom fiskalizacije.
- k) „**Lice**“ znači pravno ili fizičko lice ili samostalni poduzetnik.
- l) „**Lista posredničkih servisa**“ je lista posredničkih servisa kojima je dodijeljena potvrda o usklađenosti od strane Porezne uprave.
- m) „**Lična imovina**“ je imovina korištena za lične potrebe, odnosno imovina namijenjena za ličnu upotrebu ili za zadovoljavanje potreba domaćinstva. Lična imovina ne smije imati karakteristike koje ukazuju na komercijalnu upotrebu (kupovina radi dalje prodaje).
- n) „**Mjesto poslovanja**“ je poslovna jedinica u kojoj se obavljaju transakcije koje su predmet fiskalizacije po ovom zakonu, i to:
- 1) bilo koje zatvoreno ili otvoreno mjesto, uključujući samouslužne uređaje ili automate, koje se koristi za obavljanje djelatnosti;
 - 2) svako mjesto koje lice privremeno koristi za obavljanje djelatnosti (npr. sajmovi, izložbe, zabavni, naučni, kulturni, obrazovni, sportski i slični događaji i manifestacije);
 - 3) bilo koje mjesto poslovanja ako se aktivnosti obavljaju na terenu ili lokaciji klijenta;
 - 4) svako mobilno vozilo koje služi za obavljanje djelatnosti;
 - 5) sjedište ili boravište lica ako se djelatnost obavlja isključivo elektronskim putem ili kada priroda djelatnosti ne zahtijeva posebno mjesto poslovanja.
- o) „**Narudžbenica**“ je dokument koji se koristi kod djelatnosti Područje I., a služi za proslijeđivanje informacija o potrebama gostiju.
- p) „**Nerezident**“ i „**Rezident**“ uključuju pravno ili fizičko lice, u skladu sa propisima o porezu na dohodak ili porezu na dobit.
- r) „**Obveznik fiskalizacije**“ je svako lice koje je kao takvo određeno ovim zakonom.
- s) „**Organizacija**“ podrazumijeva pravna lica kao što su: predstavništva, međunarodne organizacije, ustanove, zavodi, političke stranke, sindikati, komore, udruženja, turističke zajednice, sportska društva i savezi, fondacije, zaklade, humanitarne organizacije i druga pravna lica koja nisu privredna društva.
- t) „**Otpremnica**“ je transportni dokument koji prati kretanje robe na teritoriji Bosne i Hercegovine, kada ne dolazi do prijenosa vlasništva nad robom.
- u) „**Operater**“ je fizičko lice koje sastavlja i izdaje račune kroz ESET, ili lice ovlašteno za izdavanje računa, osim kod samouslužnih automata, gdje je operater porezni obveznik koji izdaje račun.

- v) „**Poslovna jedinica**“ je bilo koji organizacioni dio pravnog lica u kojem pravno lice obavlja poslovanje u cijelosti ili djelimično, neovisno o tome da li je mjesto obavljanja djelatnosti u vlasništvu pravnog lica, unajmljeno ili na drugi način na raspolaganju tom pravnom licu, ili je uspostavljeno na različitoj geografskoj lokaciji od sjedišta pravnog lica, odnosno ako je obavljanje djelatnosti uzajamno i komercijalno povezano (kohezivno) te služi svrsi poslovanja tog pravnog lica.
 - z) „**Pravno lice**“ je svaki oblik organizovanja cjeline koja ima zakonska prava i obaveze, osniva se radi ostvarivanja određenog cilja i djeluje u skladu sa zakonskim propisima.
 - aa) „**Posrednički servis**“ je privredno društvo koje pruža usluge razmjene e-faktura.
 - bb) „**Pristupna tačka**“ je obveznik fiskalizacije ili posrednički servis koji ispunjava sve tehničke uslove za razmjenu e-faktura.
 - cc) „**Račun**“ označava svaki papirni ili elektronski dokument koji ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom. Ukoliko nije jasno naznačeno, račun uključuje i elektronsku fakturu i fiskalni račun.
 - dd) „**Sigurnosni broj računa**“ (Skrćenica: SBR) je jedinstven i neponovljiv alfanumerički podatak svakog izdatog računa, koji generira ESET, u svrhu provjere veze između izdavaoca računa i izdatog računa.
 - ee) „**Samostalni poduzetnik**“ je fizičko lice koje obavlja samostalnu djelatnost prema propisima o porezu na dohodak.
 - ff) „**SPE-račun**“ je besplatna aplikacija Porezne uprave koja omogućava fiskalizaciju računa određenih kategorija obveznika fiskalizacije, prema ovom zakonu.
 - gg) „**Transakcija**“ označava poslovne promjene, kako je definirano ovim zakonom.
 - hh) „**Verifikacijski broj računa**“ (Skrćenica: VBR) je jedinstven i neponovljiv alfanumerički podatak svakog izdatog fiskalnog računa, koji generira CPF na zahtjev Sigurnosnog modula (Skrćenica: SM) po utvrđenom pravilu, nakon izvršenih svih provjera prilikom autentifikacije računa.
- (2) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.
- (3) Način korištenja pojmova u ovom zakonu podrazumijeva da jednina uključuje množinu, a množina jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

Odjeljak B. Obveznik fiskalizacije

Član 5.

(Obveznik izdavanja dokumenata)

- (1) Obveznik izdavanja računa je svako lice koje realizira transakcije iz člana 9. ovog zakona, za koje je potrebna vjerodostojna isprava.
- (2) Obveznik izdavanja otpremnice može biti lice koje vrši isporuku robe u okviru prodajne transakcije, za čiji je prijevoz sa jednog mjesta na drugo potrebna vjerodostojna isprava, a otpremnica se izdaje prije izdavanja računa. Ukoliko je otpremnica prethodno izdata, račun mora sadržavati jasnu naznaku da je izdat na osnovu te otpremnice, uključujući njen broj i datum.
- (3) Obveznik izdavanja narudžbenice može biti lice koje obavlja djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) – Područje I KD 2010, kao dokaz o naručenim uslugama gostiju, prije izdavanja računa. Ukoliko je narudžbenica

prethodno izdata, račun mora sadržavati jasnu naznaku da je izdat na osnovu te narudžbenice, uključujući njen broj i datum.

Član 6.

(Obveznik fiskalizacije)

- (1) Lica iz člana 5. ovog zakona smatraju se obveznicima fiskalizacije u skladu s ovim zakonom.
- (2) Obveznik fiskalizacije je dužan da putem ESET-a izvještava Poreznu upravu u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Obveznici fiskalizacije iz stava (1) ovog člana su:
 - a) privredna društva sa sjedištem u Federaciji;
 - b) samostalni poduzetnici sa sjedištem u Federaciji;
 - c) organizacije sa sjedištem u Federaciji;
 - d) poslovne jedinice privrednih društava, samostalnih poduzetnika ili organizacija sa sjedištem izvan Federacije, koje posluju na teritoriji Federacije;
 - e) porezni zastupnik za nerezidentna lica;
 - f) organi uprave i upravne organizacije koje obavljaju transakcije iz člana 9. ovog zakona.
- (4) Porezna uprava vodi Registar obveznika fiskalizacije.

Član 7.

(Izuzeće obveznika fiskalizacije)

- (1) Obveznikom fiskalizacije iz člana 6. st. (2) i (4) ovog zakona ne smatra se lice koje obavlja aktivnosti iz sljedećih pretežnih djelatnosti:
 - a) javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje – Područje O;
 - b) zdravstvena i socijalna zaštita – Područje Q, pod uslovom da se ne vrši naplata usluga od klijenta;
 - c) vanteritorijalne organizacije i organi – Područje U;
 - d) vjerske organizacije – razred iz Područja S.
- (2) Obveznikom fiskalizacije iz člana 6. st. (2) i (4) ovog zakona uslovno se ne smatraju sljedeća lica:
 - a) Centralna banka Bosne i Hercegovine, za transakcije iz djelatnosti propisanih zakonom koji uređuje rad Centralne banke Bosne i Hercegovine;
 - b) Komisija za vrijednosne papire Federacije BiH, za transakcije iz djelatnosti propisanih zakonima koji uređuju tržište vrijednosnih papira i Komisiju za vrijednosne papire;
 - c) Registar za vrijednosne papire u Federaciji BiH, za transakcije iz djelatnosti propisanih zakonima koji uređuju tržište vrijednosnih papira i Registar vrijednosnih papira;
 - d) Sarajevska berza ili druga berza vrijednosnih papira, za transakcije iz djelatnosti propisanih zakonom koji uređuje tržište vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine;

- e) Banke ili dijelovi banaka kojima Agencija za bankarstvo Federacije BiH izdaje dozvolu za rad i osnivanje, za transakcije iz djelatnosti propisanih zakonom koji uređuje banke u Federaciji Bosne i Hercegovine;
 - f) Društva za osiguranje/reosiguranje ili dijelovi tih društava kojima Agencija za nadzor osiguranja izdaje dozvolu za rad i osnivanje, za transakcije iz djelatnosti propisanih zakonom koji uređuje osiguranje u Federaciji Bosne i Hercegovine.
 - g) Javno preduzeće koje upravlja, rekonstruiše, gradi ili održava autoceste i brze ceste u Federaciji Bosne i Hercegovine, za transakcije iz djelatnosti propisane zakonom koji uređuje ceste Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Nazivi djelatnosti iz ovog člana usklađeni su s Klasifikacijom djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 (KD 2010), a u slučaju njene izmjene, analogno će se koristiti novi nazivi djelatnosti.
- (4) Izuzetno od člana 6. stav (3) tačka b) ovog zakona, samostalni poduzetnik koji je registrovan kao obrtnik za obavljanje tradicionalnih i starih zanata u skladu s propisima koji uređuju obrt i srodne djelatnosti, nije dužan putem ESET-a izvijestavati Poreznu upravu o izdatim računima. U slučaju izmjene propisa koji uređuju tradicionalne i stare zanate, analogno će se primjenjivati novi propisi i ažurirani popis djelatnosti koje su klasifikovane kao tradicionalni i stari zanati.
- (5) Ukoliko lica iz st. (1), (2) i (4) ovog člana obavljaju djelatnosti koje nisu izuzete prema ovom članu, ili obavljaju poslove izvan navedenih zakona, dužna su svaku takvu transakciju evidentirati putem ESET-a.

Član 8.

(Djelimično izuzeće advokata od obaveze fiskalizacije)

- (1) Advokati i advokatske kancelarije nisu obavezni provoditi fiskalizaciju transakcija ostvarenih isključivo na osnovu pružanja usluga pravnog zastupanja stranaka pred sudovima i drugim nadležnim organima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje advokatura u Federaciji.
- (2) Obaveza fiskalizacije primjenjuje se na sve ostale usluge advokata i advokatskih kancelarija, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
- a) davanje usmenih i pisanih pravnih savjeta i mišljenja;
 - b) sastavljanje tužbi, prijedloga, zahtjeva, molbi, pravnih lijekova, predstavki i drugih podnesaka;
 - c) sastavljanje ugovora, testamenata, poravnanja, izjava, općih i pojedinačnih akata i drugih isprava;
 - d) druge konsultantske i pravne usluge koje nisu neposredno povezane sa zastupanjem ili odbranom pred sudovima i drugim nadležnim organima.

Odjeljak C. Predmet fiskalizacije

Član 9.

(Transakcije koje su predmet fiskalizacije)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je provoditi procedure fiskalizacije za transakcije koje uključuju:
- a) prodaju proizvoda, robe, dobara, usluga, stvari ili prava, kojom se vrši prijenos prava vlasništva i raspolaganja nad predmetom prodaje na klijenta;

- b) prijenos cjelokupne ili dijela imovine pravnog lica, sa ili bez naknade, uz uslov da je ulazni porez na dodanu vrijednost (Skrćenica: PDV) moguće u potpunosti ili djelimično odbiti u skladu s propisima o PDV-u;
 - c) prijenos i ustupanje autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova, kao i drugih imovinskih prava;
 - d) prijenos imovine, proizvoda ili usluga u vanposlovne svrhe, na način uređen propisima o PDV-u;
 - e) transakcije izvršene putem samouslužnih automata;
 - f) usluge u vidu svih poslova i radnji izvršenih u okviru obavljanja privredne djelatnosti;
 - g) davanje poklona ili nagrada i slično, isključujući besplatno davanje poslovnih uzoraka klijentu ili potencijalnim klijentima u uobičajenim količinama za tu namjenu, pod uslovom da ih ti klijenti ili potencijalni klijenti ne stave u prodaju;
 - h) usluge izvršene u svoje ime, a za račun drugog lica, za koje se smatra da ih je lice istovremeno primilo i pružilo;
 - i) razmjenu usluga za druga dobra ili usluge;
 - j) druge transakcije uređene podzakonskim aktima koje donosi federalni ministar finansija (u daljem tekstu: Ministar).
- (2) Transakcije kojima se vrši prodaja lične imovine fizičkih lica, a koje nisu obavljene u okviru redovne djelatnosti ili poslovanja, ne smatraju se transakcijama iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti način realizacije fiskalizacije transakcija, rokove i oblik dostavljanja podataka o transakcijama, uključujući mogućnost dostavljanja podataka pojedinačno za svaku transakciju ili zbirno, u zavisnosti od vrste djelatnosti, složenosti procesa dostavljanja podataka, tehničke interoperabilnosti sistema i drugih relevantnih razloga. Prilikom donošenja ovog podzakonskog akta, Ministar je dužan uzeti u obzir specifičnosti poslovanja pojedinih obveznika fiskalizacije, tehničke mogućnosti i potrebe efikasnog nadzora nad transakcijama.

Član 10.

(Momenat fiskalizacije transakcija)

- (1) Obaveza fiskalizacije računa nastaje u trenutku kada se izvrši jedna od sljedećih radnji, i to ona koja nastupi prva:
- a) izvršenje transakcije iz člana 9. stava (1) ovog zakona ili
 - b) plaćanje po transakciji iz člana 9. stava (1) ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, obaveza fiskalizacije transakcija za lica iz člana 21. stav (2) ovog zakona nastaje u roku navedenom u članu 21. stav (3) ovog zakona.
- (3) Fiskalizacija otpremnice mora biti izvršena najkasnije prije početka utovara robe i njenog prijevoza.
- (4) Fiskalizacija narudžbenice mora biti izvršena najkasnije u trenutku kada gosti iskažu svoje potrebe.

Član 11.

(Načini plaćanja u transakcijama)

- (1) Gotovinskim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se direktna predaja gotovog novca između učesnika transakcije, kao i plaćanje putem platne kartice, bona, vaučera ili drugog sličnog sredstva plaćanja, izvršeno od strane učesnika transakcije.

- (2) Bezgotovinskim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se prijenos novčanih sredstava s računa platioca na račun primaoca, kao i namirenje međusobnih novčanih obaveza i potraživanja na osnovu obligacionog odnosa između učesnika, bez upotrebe gotovine.
- (3) Kombinovanim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se plaćanje po jednom računu koje je izvršeno dijelom gotovinski, a dijelom bezgotovinski.

II. IZDAVANJE RAČUNA

Odjeljak A. Elektronska faktura

Član 12.

(Elektronska faktura)

- (1) Elektronska faktura (u daljem tekstu: e-faktura) je račun koji se izdaje i prima u strukturiranom elektronskom formatu, a koji omogućava njegovu automatsku i elektronsku obradu.
- (2) Strukturirani elektronski format e-fakture mora biti u skladu s evropskim standardom EN 16931, kojim se definišu tehničke specifikacije sadržaja i formata elektronskih faktura.

Član 13.

(Sadržaj e-fakture)

- (1) Izdata e-faktura sadrži najmanje sljedeće podatke:
- a) vrsta e-fakture;
 - b) datum, mjesto i vrijeme izdavanja e-fakture;
 - c) tip transakcije;
 - d) broj računa ili jedinstveni identifikator e-fakture;
 - e) identifikacioni broj poreznog obveznika (Skraćenica: PJIB);
 - f) PDV identifikacioni broj;
 - g) naziv firme ili ime i prezime izdavaoca;
 - h) adresa izdavaoca ili GLN broj;
 - i) ime i prezime, naziv firme i adresa klijenta, pod uslovom da je klijent:
 - 1) obveznik poreza na dobit ili PDV-a;
 - 2) pravno lice;
 - 3) fizičko lice koje kupuje ličnu imovinu pojedinačne vrijednosti iznad 10.000 KM; ili
 - 4) zahtijeva da se njegovi podaci upišu na e-fakturu;
 - j) kod operatera;
 - k) kod mjesta poslovanja ili GLN;
 - l) datum ili period u kojem je izvršena transakcija, ako se razlikuje od datuma izdavanja e-fakture;
 - m) redni broj, šifra artikla, naziv artikla, količina, cijena po jedinici i ukupan iznos po stavci;
 - n) PDV stopa;

- o) ukupan iznos PDV-a;
 - p) ukupna vrijednost bez PDV-a;
 - r) druga primijenjena povećanja ili odbici, uključujući naknade, plaćanja ili rabate, ako su primjenjivi;
 - s) ukupan iznos koji treba platiti;
 - t) instrukcija za plaćanje, uključujući način plaćanja (gotovina, platna kartica, vaučer, bankovni obračun i drugi načini), valutu i rok plaćanja, ukoliko plaćanje nije izvršeno u trenutku izdavanja e-fakture;
 - u) SBR;
 - v) Brojevi bankovnog računa ili brojevi virtuelnih računa dobavljača ili bilo koja druga identifikaciona oznaka kojom se nedvosmisleno identifikuju računi dobavljača, na koje primaoci računa mogu platiti taj račun
 - z) QR kod ili link koji sadrži podatke utvrđene podzakonskim aktom koji donosi Ministar.
- (2) U slučaju korektivne e-fakture iz člana 71. ovog zakona, e-faktura sadrži i redni broj koji identifikuje ispravljenu e-fakturu.
- (3) U slučaju da se fiskalni račun izdaje na osnovu otpremnice, isti mora sadržavati broj i datum otpremnice.
- (4) Ukoliko je klijent fizičko lice nerezident, na e-fakturi se upisuju njegovo ime i prezime te adresa na koju se roba šalje.
- (5) Kada klijent ispostavlja e-fakturu u skladu sa članom 22. ovog zakona, na ispostavljenoj e-fakturi mora biti naznačeno „SAMOFAKTURISANJE“. U tom slučaju obavezno je na e-fakturi navesti podatke sa jedinstvenim identifikacionim brojem, nazivom firme ili imenom i prezimenom, te adresom prodavca.
- (6) Pored obaveznih elemenata iz stava (1) ovog člana, izdavaoci e-fakture mogu unijeti i druge podatke prema svojim potrebama, kao što su:
- a) podaci o primaocu plaćanja;
 - b) podaci o poreznom zastupniku prodavca, ako postoji;
 - c) referenca ugovora;
 - d) podaci o isporuci.
- (7) Izdavaoci e-fakture dužni su da daju tačne i potpune podatke.

Član 14.

(Autentičnost e-fakture)

- (1) Autentičnost porijekla, integritet sadržaja i čitljivost e-fakture moraju biti osigurani od trenutka njenog izdavanja do kraja roka čuvanja u digitalnom obliku.
- (2) Smatra se da autentičnost porijekla postoji kada je moguće pouzdano identifikovati izdavaoca e-fakture, dok integritet sadržaja znači da sadržaj e-fakture nije mijenjan niti izmijenjen nakon izdavanja.
- (3) Izdavalac e-fakture dužan je da uslove iz st. (1) i (2) ovog člana garantuje korištenjem elektronskog certifikata i elektronskog potpisa, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima.
- (4) E-faktura izdata i razmijenjena u skladu sa odredbama ovog zakona smatra se vjerodostojnom ispravom.

Član 15.

(Obaveza izdavanja e-fakture)

- (1) Za B2B transakcije, mora se izdati, poslati i prihvatiti e-faktura, ukoliko je plaćena ili će biti plaćena bezgotovinski, ili ukoliko se vrši kombinovano plaćanje.
- (2) Za druge potrebe, izdavaoci e-fakture mogu istu učiniti dostupnom u papirnoj formi ili digitalno čitljivom formatu.
- (3) E-faktura iz stava (1) ovog člana mora sadržavati sve potrebne podatke i biti izdata provođenjem procedure fiskalizacije utvrđene ovim zakonom.
- (4) Za izdavanje e-fakture iz stava (1) ovog člana nije potrebna saglasnost primaoca e-fakture.
- (5) U svim ostalim transakcijama, kada nisu ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana, a postoji obaveza izdavanja računa koji je plaćen ili će biti plaćen bezgotovinski, račun može biti izdat kao e-faktura. Primalac e-fakture može, ali nije dužan, prihvatiti e-fakturu; u tom slučaju račun se može odštampati ili poslati u njemu digitalno čitljivom formatu, uz njegovu saglasnost. Izuzetno, saglasnost nije potrebna ako je primalac registrovan na CPF-u.
- (6) Izdavalac može izdati e-fakturu i u slučaju izvoza robe van teritorije Federacije ili pružanja usluga licima koja nisu rezidenti Federacije.
- (7) Saglasnost iz stava (5) ovog člana mora biti data pismeno, sporazumno prilikom obrade e-fakture ili plaćanja primljene e-fakture, ili putem registracije na CPF-u.

Član 16.

(E-fakture u transakcijama sa javnim organima)

- (1) Računi u transakcijama sa javnim organima (eng. B2G – Business to Government) izdaju se, šalju i prihvataju kao e-fakture.
- (2) Obaveza izdavanja e-fakture iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na račune izdate za ugovore koji se sklapaju u oblasti odbrane i sigurnosti, kao rezultat izvršenja ugovora o javnoj nabavci, u slučajevima kada su nabavka i izvršenje ugovora proglašeni tajnim ili moraju uključivati posebne sigurnosne mjere u skladu sa važećim propisima, pod uslovom da ključni interesi ne mogu biti zaštićeni manje strožim mjerama.
- (3) Javni organi dužni su prihvatiti e-fakturu.

Odjeljak B. Fiskalni računi

Član 17.

(Fiskalni račun)

- (1) Fiskalnim računom smatra se svaki račun, izdat u papirnoj ili elektronskoj formi, koji nije u skladu sa zahtjevima člana 12. ovog zakona.
- (2) Fiskalni računi se izdaju za transakcije tipa B2C (business-to-consumer).

Član 18.

(Sadržaj fiskalnog računa)

- (1) Fiskalni račun mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:
 - a) naziv računa: „FISKALNI RAČUN“;
 - b) datum i vrijeme izdavanja računa;
 - c) broj računa;

- d) PJIB;
 - e) PDV broj, ako je izdavalac PDV obveznik;
 - f) naziv firme ili ime i prezime prodavca;
 - g) adresu prodavca ili GLN;
 - h) redni broj, šifru artikla, naziv artikla, količinu i cijenu po jedinici;
 - i) PDV stopu;
 - j) ukupan iznos PDV-a;
 - k) ukupnu vrijednost bez PDV-a;
 - l) druga primijenjena povećanja ili odbitke (npr. informacije o naknadi, plaćanju ili rabatu, ako je primjenjivo);
 - m) ukupan iznos za plaćanje;
 - n) kod operatera;
 - o) kod mjesta poslovanja ili GLN;
 - p) VBR;
 - r) SBR;
 - s) QR kod koji sadrži podatke utvrđene podzakonskim aktom koji donosi Ministar.
- (2) U slučaju izdavanja korektivnog fiskalnog računa iz člana 71. ovog zakona, fiskalni račun sadrži i redni broj koji identificira ispravljeni račun.
 - (3) U slučaju da se fiskalni račun izdaje na osnovu narudžbenice, isti mora sadržavati broj i datum narudžbenice.
 - (4) Ako klijent izdaje račun u skladu sa članom 22. ovog zakona, na računu mora biti jasno naznačeno „SAMOFAKTURISANJE“. U tom slučaju, račun mora sadržavati i podatke o prodavcu: jedinstveni identifikacioni broj, naziv firme ili ime i prezime, te adresu.
 - (5) Obveznici koji izdaju račune dužni su navesti tačne i potpune podatke na računu.
 - (6) Račun izdat suprotno odredbama ovog zakona ne priznaje se kao validan dokument za porezne potrebe klijenta koji obavlja djelatnost.
 - (7) Račun može sadržavati reklamne poruke i druge informacije namijenjene klijentu, u skladu sa zakonom.
 - (8) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti oblik i tipove fiskalnih računa.

Član 19.

(Sljednost računa)

- (1) Obveznici fiskalizacije dužni su iskazati SBR u tri dijela:
 - a) numerički broj računa,
 - b) kod mjesta poslovanja,
 - c) broj ESET-a.
- (2) Numerički broj računa mora slijediti neprekidni numerički redoslijed, bez praznina, s mogućnošću prekida slijeda početkom svake nove kalendarske godine.
- (3) Obveznik fiskalizacije dužan je internim aktom urediti:
 - a) pravila sljednosti numeričkih brojeva računa,

- b) popis mjesta poslovanja i njihovih kodova dodijeljenih prema članu 51. ovog zakona,
- c) oznaku za ESET-a prema članu 52. stav (2) tačka d) ovog zakona.

Član 20.

(Obaveza izdavanja fiskalnih računa)

- (1) Za transakciju obveznika iz člana 6. st. (2) i (4) ovog zakona, a koja nije obuhvaćena članom 15. ovog zakona, izdaje se fiskalni račun, ako je plaćena ili će biti plaćena gotovinski.
- (2) Fiskalni račun iz stava (1) ovog člana mora imati sve ovim zakonom i podzakonskim aktima propisane podatke i biti izdat provođenjem procedure fiskalizacije.
- (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ako se nudi elektronska usluga ili se transakcija ugovara i plaća putem mobilne aplikacije, internet prodavnice ili slično, račun nije potrebno štampati, već se može dostaviti klijentu elektronskom komunikacijom u digitalno njemu čitljivom formatu.
- (4) Internet prodavnica iz stava (3) ovog člana je digitalna platforma uključujući i društvene mreže ili softverska aplikacija putem koje lice putem interneta nudi, prezentira i prodaje proizvode ili usluge krajnjim korisnicima ili drugim poslovnim subjektima, omogućavajući im da u realnom vremenu pregledaju katalog proizvoda, izvrše narudžbu i obave plaćanje elektronskim putem, bez fizičkog kontakta.

Odjeljak C. Način izdavanje računa

Član 21.

(Izdavanje računa)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je izdati račun, a na zahtjev klijenta fiskalni račun izdaje u papirnom ili digitalnom formatu, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, obveznik fiskalizacije mora provesti fiskalizaciju računa bez obaveze izdavanja računa klijentu u slučajevima:
 - a) prodaje karata u prijevoznom sredstvu gdje se izdaje karta sa serijskim brojem;
 - b) prodaje ulaznica gdje se izdaje karta sa serijskim brojem;
 - c) samouslužnih aparata za igranje s robnom nagradom;
 - d) prodaja putem samouslužnih aparata;
 - e) samouslužnih aparata za igre na sreću koji izdaju potvrde sa serijskim brojem;
 - f) zakupa parking mjesta gdje se izdaje karta ili potvrda sa serijskim brojem;
 - g) pružanja usluga kladjenja od strane priređivača igara na sreću koji izdaju potvrde (tikete) sa GUID-om;
 - h) pružanja usluga za koje se naknada obračunava i naplaćuje putem mjernih instrumenata ili obračunskih jedinica, a korisnicima se na kraju obračunskog perioda dostavljaju detaljni obračunski računi (fakture), obuhvataju naročito:
 - 1) privredna društva koja pružaju usluge opskrbe vodom, odvoza otpada i grijanja;
 - 2) privredna društva koja isporučuju električnu energiju, plin i slične energente;
 - 3) privredna društva koja pružaju telekomunikacijske usluge, uključujući internet, televiziju i telefon;
 - 4) upravitelje zgrada koji svakom potrošaču dostavljaju pojedinačne račune za usluge održavanja zgrada.

- (3) Obveznici fiskalizacije iz stava (2) ovog člana dužni su izdati zbirni račun za sve transakcije u tekućem kalendarskom mjesecu najmanje jednom mjesečno, najkasnije do 10. dana nakon završetka tog mjeseca.
- (4) Račun može izdati i ovlašteno treće lice, u ime i za račun obveznika fiskalizacije.
- (5) Odredbe iz st. (2) i (3) ovog člana primjenjuju se i u slučaju kada prodaju obavljaju nerezidentna lica za koje porezni zastupnik podnosi prijavu poreza na dodanu vrijednost.
- (6) Račun može izdati i klijent (u daljem tekstu: samofakturisanje) u slučajevima propisanim ovim zakonom.
- (7) Račun, otpremnica i narudžbenica izdata prema ovom zakonu može se koristiti za kontrolu ispunjenosti uslova za oslobađanje od poreznih obaveza i za obračun poreznih obaveza, u skladu sa zakonima iz tih oblasti.
- (8) U slučaju kada je račun sastavljen na stranom jeziku, Porezna uprava, u svrhu nadzora, može zahtijevati vjerodostojan prijevod računa na službene jezike BiH.

Član 22.

(Samofakturisanje)

- (1) Obveznik fiskalizacije koji nastupa u svojstvu klijenta, dužan je, kada nabavlja robu, proizvode, imovinu, stvari, prava ili usluge od lica koja nisu registrovana u Poreznoj upravi, izdati račun i provesti fiskalizaciju tog računa kao primalac isporuke. Račun mora sadržavati sve podatke propisane ovim zakonom.
- (2) Iznimno od stava 1. ovog člana, obveznik fiskalizacije u svojstvu klijenta nije dužan izdati račun ako je prodavac izdao i razmijenio račun putem CPF.

Član 23.

(Provjera računa)

- (1) Svi klijenti ili primaoci računa za koje je proveden postupak fiskalizacije mogu provjeriti da li je njihov račun prijavljen Poreznoj upravi u roku do 60 dana od dana izdavanja računa.
- (2) Provjera se vrši preko CPF, skeniranjem QR koda ili otvaranjem linka na računu.
- (3) Račune izdate u slučajevima definiranim u čl. 67., 68. i 69. ovog zakona, klijent ili primalac računa može provjeriti kod Porezne uprave

Član 24.

(Obavijest o izdavanju računa)

Obveznik fiskalizacije računa dužan je u mjestu poslovanja na vidnom mjestu ili na samouslužnom uređaju istaknuti obavijest koja sadrži:

- a) obavezu izdavanja računa od strane obveznika fiskalizacije,
- b) obavezu uzimanja računa od strane klijenta,
- c) pravo klijenta da ne plati ako ne dobije račun,
- d) pravo klijenta da reklamiranu robu uzme natrag ako mu obveznik ne izda račun.

Odjeljak D. Čuvanje računa

Član 25.

(Čuvanje računa)

- (1) Lica koja izdaju račune dužna su ih čuvati u skladu s rokovima uređenim propisima o PDV-u u Bosni i Hercegovini, odnosno propisima o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine.

- (2) Porezna uprava obavezna je čuvati račune najmanje 11 godina od godine njihovog izdavanja.
- (3) Ukoliko se računi iz stava (2) ovog člana čuvaju putem usluga oblaka (eng. cloud storage), pristup tim podacima mora biti zaštićen i osiguran od neovlaštenog korištenja.

Član 26.

(Čuvanje digitalnih podataka o transakciji)

- (1) Digitalni podaci o transakcijama moraju se arhivirati u cijelosti, nepromijenjeni i zaštićeni od neovlaštenog pristupa, isključivo na teritoriji Federacije.
- (2) Arhiva digitalnih podataka o transakcijama mora biti organizirana tako da se jasno mogu prepoznati eventualne praznine ili nedostaci u evidenciji.
- (3) Ako se arhiva digitalnih podataka transakcije u cjelini ili djelimično prenosi iz ESET-a u eksterni elektronski sistem za arhivu podataka, mora se osigurati da se niz svih transakcija iz stava (2) ovog člana održava u skladu sa zahtjevima ovog zakona.
- (4) Prijenos digitalnih podataka transakcije u eksterni elektronski sistem za arhivu nije dozvoljen tokom perioda obaveznog čuvanja računa, ukoliko zbog toga više nije zagarantovana njihova čitljivost.
- (5) ESET mora osigurati automatsko arhiviranje digitalnih podataka o transakciji na eksterni elektronski sistem za podatke starije od 3 mjeseca.

Član 27.

(Čuvanje računa)

Klijent je dužan da račun preuzme i čuva u radijusu od 20 metara od mjesta izdavanja računa, te da ga na zahtjev pokaže ovlaštenom licu nadzornog organa u skladu sa ovim zakonom.

III. ELEKTRONSKI SISTEM ZA EVIDENTIRANJE TRANSAKCIJA

Odjeljak A. Karakteristike elektronskog sistema za evidentiranje transakcija

Član 28.

(Elektronski sistem za evidentiranje transakcija)

- (1) Elektronski sistem za evidentiranje transakcija (ESET) predstavlja softversku aplikaciju ili cloud rješenje koje omogućava: unos svih potrebnih elemenata računa, sastavljanje računa, kreiranje SBR-a, potpisivanje računa, izdavanje i prihvatanje e-faktura, komunikaciju sa Poreznom upravom putem SM, arhiviranje podataka te druge procese neophodne za fiskalizaciju računa, uređene podzakonskim aktima koje donosi Ministar.
- (2) Za djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) – Područje I KD 2010, ESET iz stava (1) ovog člana može imati dodatne funkcije, kao što su: sastavljanje i izdavanje narudžbenica, elektronsko potpisivanje narudžbenica putem SM, izrada računa na osnovu narudžbenica i druge procese neophodne za fiskalizaciju narudžbenice, uređene podzakonskim aktima koje donosi Ministar.
- (3) ESET iz stava (1) ovog člana može imati i dodatne funkcije kao što su: sastavljanje i izdavanje otpremnica, elektronsko potpisivanje otpremnica putem SM, izrada računa na osnovu otpremnica i druge procese neophodne za fiskalizaciju otpremnice, uređene podzakonskim aktima koje donosi Ministar.
- (4) ESET može biti instaliran na bilo kojem uređaju, uključujući računar, mobilni telefon, tablet, kasu i slično.

(5) Vrste ESET-a su:

- a) ESET za izdavanje fiskalnih računa,
- b) ESET za izdavanje e-faktura,
- c) Kombinovana izvedba ESET-a iz tač. a) i b) ovog stava.

(6) Svako lice koje koristi ESET, obavezno je da ga koristi na način koji omogućava da se svaka transakcija evidentira zasebno, u potpunosti, ispravno, pravovremeno i uredno.

(7) ESET mora koristiti SM na način propisan članom 30. ovog zakona.

Član 29.

(Izuzeća od elektronskog sistema za evidentiranje transakcija)

Elektronskim sistemom za evidentiranje transakcija (ESET) ne smatraju se:

- a) samouslužni uređaji ili automati,
- b) računovodstveni informacijski sistemi i
- c) drugi informacijski sistemi koji se definišu podzakonskim aktima koje donosi Ministar.

Član 30.

(Sigurnosni modul)

- (1) SM predstavlja softversku komponentu unutar ESET-a, odgovornu za sigurnu obradu, evidentiranje i zaštitu podataka o procesu i transakcijama.
- (2) SM omogućava autentifikaciju, autorizaciju i enkripciju podataka, dodjeljuje jedinstveni sekvencijalni brojač potpisa, bilježi početak i kraj transakcije te generira provjeru vrijednosti na osnovu podataka o transakciji.
- (3) SM komunicira u realnom vremenu sa Poreznom upravom i izvršava njene naredbe, povezuje se sa ostalim elementima ESET-a, kriptuje i digitalno potpisuje podatke o transakcijama, te dostavlja potpisane digitalne zapise na arhiviranje.
- (4) Kripto jezgro i SM ne mogu egzistirati na istoj fizičkoj platformi.
- (5) SM mora biti zaštićen od neovlaštenog pristupa, izmjena i manipulacija, sprečavati neovlašteno korištenje podataka i osiguravati njihov integritet.
- (6) Porezna uprava će obustaviti rad SM i onemogućiti funkcioniranje ESET-a u sljedećim slučajevima:
 - a) oduzimanje PJB-a;
 - b) brisanje iz registra nadležnog organa;
 - c) prijava zloupotrebe;
 - d) značajna greška u komunikaciji sa CPF-om;
 - e) ukidanje odobrenja za stavljanje u promet ESET-a od strane Federalnog ministarstva finansija (u daljem tekstu: Ministarstva), nakon isteka roka navedenog u rješenju o ukidanju.

Član 31.

(Tehničke i funkcionalne karakteristike)

Ministar će, na prijedlog Stručnog odbora za fiskalne sisteme, podzakonskim aktom urediti tehničke i funkcionalne karakteristike i izvedbe ESET-a, SM-a i sistema komunikacije sa Poreznom upravom.

Odjeljak B. Stavljanje ESET-a u promet

Član 32.

(Registrovani proizvođač ili zastupnik)

- (1) ESET se na teritoriji Federacije može stavljati u promet isključivo od strane privrednog društva koje je steklo status registrovanog proizvođača ili zastupnika ESET-a (u daljem tekstu: status RPZ).
- (2) Proizvođačem, u smislu stava (1) ovog člana, se smatra privredno društvo koje je proizvođač ESET-a.
- (3) Zastupnikom, u smislu stava (1) ovog člana, se smatra privredno društvo koje ekskluzivno zastupa u prodaji ESET trećeg lica.
- (4) Status RPZ stiže se nakon provedenog postupka registracije kod Ministarstva i obnavlja se na svakih pet godina. Ministarstvo može oduzeti status RPZ ukoliko lice ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.
- (5) Ministar će podzakonskim aktom urediti detaljnu proceduru dodjeljivanja i oduzimanja statusa RPZ.

Član 33.

(Uslovi za stjecanje i gubitak statusa RPZ)

- (1) Status RPZ mogu steći privredna društva koja: imaju registrovano sjedište na području Federacije najmanje pet godina i registrovanu pretežnu djelatnost najmanje pet godina u jednoj od sljedećih oblasti: Kompjutersko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima (Oblast 62. KD 2010), Proizvodnja računara te elektronskih i optičkih proizvoda (Oblast 26. KD 2010), Izdavanje ostalog softvera (Razred 58.29 KD 2010), te ispunjavaju propisane tehničke, kadrovske i ostale uslove.
- (2) Tehnički, kadrovski i ostali uslovi za stjecanje statusa RPZ su:
 - a) najmanje dva zaposlena sa visokom stručnom spremom iz oblasti elektrotehnike, mašinstva i informatike;
 - b) posjedovanje certifikata ISO 9001:2000 ili novijeg, ISO 37001 ili noviji i ISO 27001;
 - c) zastupnik mora imati ugovor o zastupanju u prodaji ESET-a;
 - d) posjedovanje servisne mreže za područje cijele Federacije za održavanje ESET-a;
 - e) proizvođač može imati ugovore o ovlaštenju za održavanje sa trećim privrednim društvima;
 - f) izmirene porezne obaveze u Poreznoj upravi i Upravi za indirektno oporezivanje BiH;
 - g) ostali uslovi koje odredi Ministarstvo.
- (3) Tokom trajanja statusa RPZ, lice je dužno neprekidno osigurati jednu od sljedećih garancija: bankarsku garanciju „bez prigovora“ u iznosu od 500.000,00 KM, potvrdu o pologu namjenskog depozita u istom iznosu, policu osiguranja u korist Ministarstva, koje se predaju Ministarstvu.
- (4) Servisna mreža iz stava (2) tačka d) ovog člana podrazumijeva ugovore o ovlaštenju servisiranja ESET-a sa najmanje deset lica.
- (5) Ministarstvo će utvrditi prestanak statusa RPZ u slučaju:

- a) promjena u registru poslovnih subjekata ili Federalnom zavodu za statistiku koje nisu u skladu sa stavom (1) ovog člana;
 - b) neispunjavanja uslova iz stava (2) ovog člana,
 - c) neizvršavanja zakonskih i podzakonskih obaveza ili nepostupanja po zahtjevima Ministarstva,
 - d) saznanja da je status RPZ stečen na osnovu netačnih ili neistinitih podataka,
 - e) naknadnog saznanja o postojanju prepreka za dobivanje statusa RPZ u vrijeme njegovog stjecanja,
 - f) stavljanja u promet ESET-a bez odobrenja ili sa karakteristikama koje ne odgovaraju tehničkim i funkcionalnim karakteristikama na osnovu kojih je stečeno odobrenje;
 - g) neotklanjanja nedostataka na ESET-u uočenih od strane Ministarstva,
 - h) naknadnog saznanja o postojanju skrivenih funkcija na ESET-u,
 - i) utvrđivanja radnji na ESET-u koje su u suprotnosti sa zakonom.
- (6) Nakon prestanka statusa RPZ, Stručni odbor za fiskalne sisteme razmatra tehničke i funkcionalne karakteristike ESET-a tog RPZ i predlaže Ministarstvu daljnje postupanje.
- (7) Status RPZ koji je jednom oduzet ne može se ponovo steći od strane istog pravnog lica ili osnivača ili odgovornog lica u pravnom licu, izuzev u slučaju iz stava (5) tač. a) i b) ovog člana.
- (8) Status RPZ nije prenosiv ni po kom osnovu, niti se može ustupati, davati u zakup, prenositi ugovorom ili na bilo koji drugi način između pravnih ili fizičkih lica.
- (9) Ministarstvo će vršiti redovne provjere ispunjenosti uslova iz ovog člana za zadržavanje statusa RPZ, u skladu sa procedurama koje će propisati podzakonskim aktom.

Član 34.

(Aktiviranje garancije)

- (1) Garancija iz člana 33. ovog zakona aktivira se u svim slučajevima kada lice sa statusom RPZ ne postupa u skladu sa zakonom, naročito u slučajevima oduzimanja statusa RPZ propisanih u članu 33. stav (5) tač. b), d), e), f), h) i i) ovog zakona.
- (2) Garancija se koristi za kompenzaciju obveznika i Budžeta Federacije.

Član 35.

(Ovlaštenje za puštanje u promet ESET-a)

- (1) Prije početka puštanja u promet ESET-a, lice sa statusom RPZ je dužno pribaviti od Ministarstva odobrenje za puštanje u promet ESET-a na teritoriji Federacije.
- (2) Odobrenje iz stava (1) ovog člana izdaje se nakon provjere tehničke i funkcionalne usklađenosti ESET-a sa ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima.
- (3) U slučaju promjena na odobrenom dijelu ESET-a, RPZ je dužan pribaviti novo odobrenje za svaki dio ESET-a na koji promjena utječe. Ukoliko promjena nije odobrena, smatra se da ESET nema važeće odobrenje iz stava (1) ovog člana.
- (4) Ministarstvo može oduzeti odobrenje iz stava (1) ovog člana ukoliko ESET ne ispunjava tehničke i funkcionalne karakteristike, pri čemu određuje rok za obustavu upotrebe ESET-a.
- (5) Troškove ispitivanja tehničkih i funkcionalnih karakteristika ESET-a snosi RPZ.

- (6) Provjeru tehničke i funkcionalne usklađenosti iz stava (2) ovog člana vrši Stručni odbor za fiskalne sisteme.
- (7) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti uslove, način i postupak odobravanja i upotrebe ESET-a.

Član 36.

(Upotreba ESET-a)

- (1) Obveznik fiskalizacije ima pravo da bira saradnju sa bilo kojim proizvođačem ili zastupnikom koji ima status RPZ.
- (2) Saradnja između obveznika fiskalizacije i RPZ mora biti regulirana pismenim ugovorom kojim se uređuju prava i obaveze u vezi sa kupovinom ili korištenjem ESET-a.
- (3) Obveznik fiskalizacije je dužan prije početka korištenja ESET-a provjeriti da li je upotreba tog ESET-a odobrena od Ministarstva.
- (4) Prije pribavljanja ESET-a, obveznik fiskalizacije treba se upoznati sa karakteristikama i mogućnostima korištenja tog ESET-a na području planirane upotrebe.
- (5) Obveznik fiskalizacije dužan je osigurati odgovarajući kapacitet mreže koji samostalno utvrđuje.

Član 37.

(Održavanje ESET-a)

- (1) Odobreni ESET može održavati isključivo privredno društvo koje je steklo status ovlaštenog servisa ESET-a kod Porezne uprave, nakon provedenog postupka.
- (2) Uslovi za stjecanje statusa ovlaštenog servisa su:
 - a) registrovano sjedište na području Federacije najmanje 5 godina;
 - b) registrovana pretežna djelatnost u jednoj od sljedećih oblasti: registrovanu pretežnu djelatnost: Kompjutersko programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima (Oblast 62 KD 2010), ili Popravak mašina (Razred 33.12 KD 2010)
 - c) ugovor sa proizvođačem i/ili zastupnikom koji ima status RPZ;
 - d) posjedovanje kadrovske i tehničke opremljenosti za postavljanje, održavanje i servisiranje ESET-a;
 - e) izmirene obaveze prema Poreznoj upravi i Upravi za indirektno oporezivanje;
 - f) primjena međunarodnih standarda koji garantuju kvalitetno izvršenje posla;
 - g) ostali uslovi koje odredi Ministarstvo.
- (3) Lice iz stava (1) ovog člana dužno je omogućiti usklađivanje poslovanja obveznika fiskalizacije sa zakonskim obavezama kroz implementaciju, održavanje i podršku ESET-a.
- (4) Lice iz stava (1) ovog člana može pružati tehničku podršku i obavljati druge radnje propisane ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima, na osnovu pismenog ugovora sa obveznikom fiskalizacije.
- (5) Troškove održavanja ESET-a snosi obveznik fiskalizacije, a visinu troškova utvrđuje lice iz stava (1) ovog člana uz prethodnu saglasnost Porezne uprave.
- (6) Ministar će podzakonskim aktom urediti detaljnije postupke za stjecanje statusa ovlaštenog servisa, kao i održavanje i podršku ESET-a.

Član 38.

(Javno dostupni registri)

- (1) Ministarstvo vodi službene evidencije o statusu RPZ i izdatim odobrenjima za puštanje u promet ESET-a, koje se objavljuju na internet stranici Ministarstva.
- (2) Porezna uprava vodi službene evidencije o statusu ovlaštenih servisa, koje se objavljuju na internet stranici Porezne uprave.

Član 39.

(Stručni odbor za fiskalne sisteme)

- (1) U svrhu ispunjenja zadataka propisanih ovim zakonom osniva se Stručni odbor za fiskalne sisteme.
- (2) Stručni odbor čine predsjednik i četiri člana koje imenuje i razrješava Ministar, pri čemu najmanje dva člana moraju biti predstavnici Federalnog ministarstva finansija.
- (3) Za ostale članove mogu biti imenovana lica s visokom stručnom spremom iz oblasti računarstva i informacionih tehnologija, izabrana putem javnog poziva koji provodi Ministarstvo.
- (4) Članovi odbora ne smiju imati veze niti biti povezani s licima iz čl. 32. i 37. ovog zakona.
- (5) Dva člana odbora moraju biti univerzitetski profesori s najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti računarstva i informacionih tehnologija.
- (6) Mandat članova odbora traje četiri godine, a ista lica mogu biti imenovana najviše još jedanput, uz obavezu da najmanje dva člana budu imenovana kontinuirano u sljedećem mandatu.
- (7) Sredstva za rad Stručnog odbora osiguravaju se u Budžetu Federacije za svaku fiskalnu godinu, pri čemu Ministar određuje visinu naknade članova odbora u skladu s tržišnim uslovima i potrebama obavljanja poslova.
- (8) Radi obavljanja stručnih i administrativnih poslova za potrebe Stručnog odbora imenovat će se i lica iz Ministarstva.

Odjeljak C. Iznajmljivanje ESET-a

Član 40.

(Iznajmljivanje ESET-a)

- (1) Obveznici fiskalizacije koji obavljaju prodaju na sajmovima, manifestacijama, izložbama ili na privremenim i pokretnim prodajnim mjestima imaju pravo koristiti ESET putem iznajmljivanja od lica iz člana 37. ovog zakona, u skladu s odredbama ovog člana.
- (2) Obveznici fiskalizacije imaju pravo iznajmiti ESET i u slučaju potpunog prekida rada uslijed neispravnosti svog ESET-a.
- (3) Iznajmljeni ESET mora biti registrovan kod Porezne uprave na ime korisnika tokom cijelog trajanja ugovora o iznajmljivanju.
- (4) Trajanje pojedinog ugovora o iznajmljivanju ne smije prelaziti 30 dana, a korisnik nema pravo ponovno iznajmiti isti ESET u roku od šest mjeseci od isteka prethodnog ugovora.
- (5) Ovlašteni servisi dužni su evidentirati svako pojedinačno iznajmljivanje u Registar iznajmljenih ESET-a.

- (6) Ministar će podzakonskim aktom propisati uslove i slučajeve u kojima se iznajmljivanje ESET-a može primjenjivati na prodaju na sajmovima, manifestacijama i izložbama, uzimajući u obzir djelatnost, okolnosti prodaje i status obveznika fiskalizacije, kao i u slučaju prekida rada ESET-a.

Član 41.

(Privremena i pokretna prodajna mjesta)

Privremenim ili pokretnim prodajnim mjestima smatraju se lokacije na kojima se prodaja robe ili usluga obavlja izvan stalnih prodajnih objekata, bez trajne fizičke instalacije, a koje karakterizira privremen ili mobilan način rada. Takva mjesta uključuju:

- a) sajmove, manifestacije, izložbe i druge događaje na kojima se roba prodaje privremeno, u trajanju od nekoliko sati, dana ili sedmica.
- b) štandove, kioske i klupe na javnim prometnim površinama koje nisu dio stalnih tržnica, a prodaja na njima je odobrena od strane nadležnih gradskih ili općinskih tijela.
- c) druge privremene prodajne lokacije na otvorenom koje nisu stalni prodajni objekti, a na kojima se prodaja obavlja u ograničenom vremenskom periodu. Ove kategorije podliježu posebnim uvjetima i odobrenjima nadležnih tijela, a njihova privremenost ili pokretljivost razlikuje ih od klasičnih, trajno lociranih i građevinski prilagođenih prodajnih objekata.

Član 42.

(Registar iznajmljenih ESET-a)

Porezna uprava je obavezna uspostaviti Registar iznajmljenih ESET-a, u kojem će se voditi podaci o svim iznajmljenim ESET-ima. Podaci iz registra bit će dostupni ovlaštenim servisima radi efikasne kontrole iznajmljivanja.

Član 43.

(Obaveze kod iznajmljivanja ESET-a)

- (1) Ovlašteni servis je dužan zaključiti pisani ugovor o iznajmljivanju ESET-a sa korisnikom, u kojem će jasno biti definirani uslovi korištenja, trajanje iznajmljivanja i odgovornosti ugovornih strana.
- (2) Ovlašteni servis odgovoran je za ispravnost i funkcionalnost ESET-a u trenutku predaje korisniku.
- (3) Ovlašteni servis je obavezan pružiti korisniku podršku i obuku za pravilno korištenje ESET-a.
- (4) Ovlašteni servis je dužan održavati ESET tokom cijelog perioda iznajmljivanja.
- (5) Ovlašteni servis je dužan odmah prijaviti Poreznoj upravi svaku sumnju ili utvrđenu zloupotrebu ESET-a tokom trajanja iznajmljivanja.

Član 44.

(Prava ovlaštenog servisa kod iznajmljivanja ESET-a)

Ovlašteni servis ima pravo privremeno obustaviti korištenje ESET-a u slučaju sumnje na zloupotrebu ili tehničku neispravnost, uz obavezno obavještenje korisnika i Porezne uprave.

Član 45.

(Obaveze korisnika kod iznajmljivanja ESET-a)

- (1) Korisnik je dužan koristiti ESET isključivo u skladu sa ugovorom o iznajmljivanju i uputstvima ovlaštenog servisa i RPZ.

- (2) Korisnik mora omogućiti ovlaštenom servisu i Poreznoj upravi pristup ESET-u radi održavanja, kontrole i nadzora.
- (3) Korisnik je obavezan poštovati propisano trajanje iznajmljivanja i ne smije produžavati korištenje ESET-a bez zaključenja novog ugovora, niti na način suprotan odredbama ovog zakona.

IV. EVIDENTIRANJE TRANSAKCIJA

Odjeljak A. Centralna platforma za fiskalizaciju

Član 46.

(Centralna platforma za fiskalizaciju)

- (1) CPF omogućava sastavljanje računa, provođenje postupka fiskalizacije, slanje i zaprimanje računa, narudžbenica i otpremnica, razmjenu poruka, kontrolu i obradu podataka iz fiskaliziranih računa, narudžbenica i otpremnica, te slanje i zaprimanje podataka sa bankama, kao i druge funkcionalnosti CPF-a propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima koje donosi Ministar.
- (2) CPF omogućava obveznicima fiskalizacije pregled fiskaliziranih računa, uvid u status računa, narudžbenica i otpremnica, upravljanje ovlaštenjima za razmjenu e-faktura, te kontrolu knjige prodaje i nabavke.
- (3) CPF je dio informacionog sistema kojim upravlja Porezna uprava, a podaci razmijenjeni putem ove platforme su vlasništvo Porezne uprave.
- (4) Porezna uprava je obavezna kontinuirano unapređivati, standardizirati i upravljati CPF-om u skladu sa najvišim standardima zaštite podataka.

Član 47.

(Aplikacija SPe-račun)

- (1) Obveznici fiskalizacije koji mogu sastavljati fiskalne račune i provoditi postupke fiskalizacije putem aplikacije SPe-račun su:
 - a) samostalni poduzetnici koji nisu PDV obveznici,
 - b) organi uprave i upravne organizacije.
- (2) Obveznik fiskalizacije iz stava (1) ovog člana koji želi koristiti aplikaciju SPe-račun dužan je pridržavati se općih uslova korištenja.
- (3) Korištenje aplikacije SPe-račun je besplatno.
- (4) Obveznik fiskalizacije iz stava (1) ovog člana može preuzeti sve svoje fiskalne račune po isteku roka čuvanja propisanog članom 25. stava (1) ovog zakona ili prestankom korištenja aplikacije.
- (5) Ukoliko lice prestane biti obveznik fiskalizacije iz stava (1) ovog člana, pravo na korištenje aplikacije SPe-račun prestaje mu 1. januara naredne kalendarske godine nakon godine u kojoj je prestalo biti obveznik fiskalizacije.
- (6) Ministarstvo će, na prijedlog Porezne uprave, donijeti opće uslove korištenja aplikacije SPe-račun.

Član 48.

(Registracija proizvođača i zastupnika u CPF-u)

- (1) Nakon stjecanja statusa RPZ, proizvođači i zastupnici su dužni elektronski se registrovati u Registru proizvođača i zastupnika Porezne uprave putem CPF-a.

- (2) Subjekti iz stava (1) ovog člana moraju registrovati i ESET za koji su dobili odobrenje iz člana 35. stava (1) ovog zakona, na isti način.
- (3) Nakon registracije iz st. (1) i (2) ovog člana, informacijski sistem Porezne uprave generira jedinstveni kod ESET-a. Proizvođači su obavezni integrisati ovaj kod u ESET prije isporuke obvezniku fiskalizacije, kako bi CPF mogao identifikovati proizvođača i ESET prilikom svakog postupka fiskalizacije.
- (4) Registracijski kod ESET-a Porezna uprava dostavlja subjektu iz stava (1) ovog člana u elektronskom obliku, a isti se čuva u CPF-u na korisničkom nalogu subjekta.
- (5) Obveznik fiskalizacije, proizvođač i/ili zastupnik odgovorni su za funkcionalnost ESET-a. U tu svrhu, svaki proizvođač i/ili zastupnik upisan u registar iz stava (1) ovog člana može putem CPF-a provjeriti listu obveznika fiskalizacije koji koriste njihove ESET-e, uključujući ime/naziv i jedinstveni identifikacioni broj obveznika.

Član 49.

(Registracija servisa)

- (1) Nakon stjecanja statusa ovlaštenog servisa, Porezna uprava unosi servis u Registar ovlaštenih servisa.
- (2) Obveznik fiskalizacije dužan je elektronskim putem, koristeći CPF, dostaviti podatke o servisu koji održava njegov ESET.
- (3) Svaki ovlašten servis upisan u registar iz stava (1) ovog člana može putem CPF-a pristupiti listi obveznika fiskalizacije koji su dostavili informacije da koriste njihove usluge, uključujući ime/naziv i jedinstveni identifikacioni broj obveznika.

Član 50.

(Obaveza registracije za izdavanje računa)

- (1) Lica koja su na dan primjene ovog zakona registrovana u Poreznoj upravi u skladu sa posebnim propisima, automatski se označavaju kao obveznici fiskalizacije definirani u članu 6. st. (2) i (4) ovog zakona.
- (2) Od datuma početka primjene ovog zakona, sva nova lica koja budu registrovana u Poreznoj upravi u skladu sa posebnim propisima, automatski se evidentiraju kao obveznici fiskalizacije u Registru obveznika fiskalizacije koji vodi Porezna uprava.
- (3) Registracija u Registar obveznika fiskalizacije za sva nova lica koja se registruju nakon početka primjene ovog zakona vrši se automatski od strane Porezne uprave ili na njihov zahtjev. Zahtjev se podnosi elektronskim putem preko CPF-a ili u posebnim slučajevima direktno Poreznoj upravi.

Član 51.

(Registracija mjesta poslovanja)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je putem CPF-a dostaviti podatke o mjestu poslovanja ili GLN najkasnije 48 sati prije početka poslovanja.
- (2) Registracija iz stava (1) ovog člana mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:
 - a) identifikacioni broj poreznog obveznika koji izdaje račun;
 - b) komercijalni naziv mjesta poslovanja (ako postoji);
 - c) adresu mjesta obavljanja poslovanja;
 - d) tip mjesta poslovanja;
 - e) oznaku pretežne djelatnosti prema klasifikaciji djelatnosti KD 2010;
 - f) dnevni raspored rada, radne dane u sedmici i rad tokom praznika;

- g) datum zatvaranja mjesta poslovanja, uključujući datume privremenog prekida;
 - h) kanton i općinu mjesta poslovanja;
 - i) način plaćanja (gotovinsko i/ili bezgotovinsko);
 - j) status mjesta poslovanja;
 - k) naziv provajdera elektronske veze (internet);
 - l) informaciju da li je mjesto poslovanja u vlasništvu ili pod zakupom.
- (3) Obveznik fiskalizacije dostavlja podatak iz stava (2) tačke e) ovog člana u skladu s važećom klasifikacijom djelatnosti, dodijeljen od Federalnog zavoda za statistiku ili ovlaštenog organa.
 - (4) Izuzetno, ako obveznik ne može koristiti CPF, podatke iz stava (2) ovog člana dostavlja Poreznoj upravi putem posebnog obrasca kojeg propisuje Ministar.
 - (5) U slučaju promjena podataka iz stava (2) ovog člana, obveznik je dužan dostaviti izmijenjene podatke najkasnije 24 sata prije njihove primjene.
 - (6) Nakon registracije, informacioni sistem Porezne uprave generira kod mjesta poslovanja i dostavlja potvrdu o registraciji u elektronskom obliku obvezniku, koja se arhivira na korisničkom računu u CPF-u.
 - (7) Obveznik je dužan registrovati bilo koji odobreni ESET prije početka izdavanja računa na registrovanom mjestu poslovanja.

Član 52.

(Registracije ESET-a)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je putem CPF-a dostaviti podatke o ESET-u koji koristi najkasnije 48 sati prije početka poslovanja u svrhu registracije ESET-a.
- (2) Registracija mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:
 - a) naziv obveznika fiskalizacije;
 - b) identifikacioni broj poreznog obveznika;
 - c) vrstu ESET-a;
 - d) serijski broj ESET-a;
 - e) datum nabavke ESET-a;
 - f) datum kada je ESET stavljen van funkcije (ako je primjenjivo).
- (3) Porezna uprava vodi evidenciju o ESET-u.

Član 53.

(Registracija operatera)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je svakog operatera registrovati putem CPF-a najkasnije 48 sati prije izdavanja prvog računa od strane tog operatera.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ako obveznik fiskalizacije iz opravdanih razloga ne može koristiti CPF, podaci se dostavljaju Poreznoj upravi putem posebnog obrasca kojeg propisuje Ministar.
- (3) Nakon registracije, informacioni sistem Porezne uprave generira kod operatera koji je povezan sa: jedinstvenim matičnim brojem ako je operater fizičko lice, identifikacionim brojem poreznog obveznika ako je pravno lice koje pruža konsultantske usluge (porezne ili računovodstvene).

- (4) Izuzetno, za samouslužne automate, kod operatera povezuje se sa jedinstvenim identifikacionim brojem obveznika fiskalizacije.
- (5) Porezna uprava dostavlja potvrdu o registraciji i kod u elektronskom obliku, koji se arhivira u CPF-u na korisničkom računu izdavaoca računa.
- (6) Ako ESET koristi više operatera za sastavljanje i izdavanje računa, svaki operater mora biti identifikovan u ESET-u pomoću koda koji se dodjeljuje svakom računu koji izda.
- (7) Obveznik fiskalizacije dužan je dostaviti Poreznoj upravi informacije o svakoj promjeni podataka o operateru, prestanku obavljanja funkcije ili drugim izmjenama, u roku od 24 sata od nastanka promjene, na način propisan ovim članom.
- (8) Ukoliko je operater ovlašten za izdavanje računa za dva ili više obveznika fiskalizacije, koristi se isti kod.
- (9) Operater može koristiti ESET i izdavati račune u ime određenog obveznika fiskalizacije samo ako ga je taj obveznik registrovao kao svog operatera.

Član 54.

(Registracija drugih informacionih sistema)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je putem CPF-a dostaviti podatke o informacionim sistemima iz člana 29. ovog zakona koji komuniciraju sa ESET-om, najkasnije 48 sati prije početka korištenja ESET-a.
- (2) Registracija mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:
 - a) naziv obveznika fiskalizacije;
 - b) identifikacioni broj poreznog obveznika;
 - c) vrstu informacionog sistema koji komunicira sa ESET-om;
 - d) serijski broj korištenog informacionog sistema;
 - e) datum nabavke informacionog sistema;
 - f) datum kada je informacioni sistem stavljen van funkcije (ako je primjenjivo).
- (3) Obveznik fiskalizacije dužan je obavijestiti Poreznu upravu putem CPF-a o svakoj izmjeni sistema iz člana 29. ovog zakona.
- (4) Porezna uprava vodi evidenciju o svim sistemima iz člana 29. ovog zakona.
- (5) Ministar će podzakonskim aktom detaljno urediti vrste informacionih sistema koji mogu komunicirati sa ESET-om, kao i druge podatke značajne za Registar drugih informacionih sistema.

Član 55.

(Registracija izdavaoca i primaoca e-fakture)

- (1) Izdavaoci i primaoci e-fakture dužni su da se registruju na CPF na početku obavljanja djelatnosti za koju se izdaju računi prema ovom zakonu, ili najkasnije 24 sata prije početka izdavanja, prihvatanja ili dostavljanja e-fakture putem CPF-a.
- (2) Izdavalac e-fakture je:
 - a) lice iz člana 6. ovog zakona koje ima obavezu izdavanja e-fakture, a nije obuhvaćeno tač. b) i c) ovog stava;
 - b) obveznik poreza na dohodak koji obavlja djelatnost ili poreza na dobit, koji nije upisan u registar PDV-a, a ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u inostranstvu;

- c) lice sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u inostranstvu, upisano u registar obveznika PDV-a.

(3) Primalac e-fakture je:

- a) lice iz člana 6. ovog zakona koje ima obavezu prihvatanja e-fakture, a nije obuhvaćeno tač. b) i c) ovog stava;
- b) obveznik poreza na dohodak koji obavlja djelatnost ili poreza na dobit, koji nije upisan u registar PDV-a, a ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u inostranstvu;
- c) lice sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u inostranstvu, upisano u registar obveznika PDV-a.

Član 56.

(Registracija posredničkih servisa)

- (1) Posrednički servisi dužni su da se registruju na CPF-u prije početka razmjene e-fakture, najkasnije 24 sata prije početka zaprimanja i dostavljanja e-fakture.
- (2) Prije registracije iz stava (1) ovog člana, posrednički servis je obavezan putem portala Porezne uprave izvršiti testiranje usklađenosti pristupne tačke i pribaviti potvrdu o usklađenosti, što je uslov za nastavak postupka registracije.
- (3) Porezna uprava javno objavljuje i redovno ažurira listu registrovanih posredničkih servisa na svojoj zvaničnoj web stranici.
- (4) Posrednički servis je dužan, u slučaju bilo kakvih izmjena podataka u registru, o tome odmah obavijestiti Poreznu upravu.
- (5) Ministar će podzakonskim aktom detaljno urediti način razmjene e-fakture putem posredničkih servisa.

Član 57.

(Knjiga prodaje i nabavke)

- (1) CPF će generirati knjigu prodaje i nabavke za svakog obveznika fiskalizacije na osnovu podataka iz dostavljenih računa prodaje i kupovine. Knjiga će biti dostupna na CPF-u u korisničkom računu izdavaoca računa.
- (2) Svaki obveznik fiskalizacije dužan je do 10. u mjesecu izvršiti uvid u podatke knjige prodaje i nabavke za prethodni mjesec, te po potrebi izmijeniti ili ažurirati te podatke. Nakon završetka ovog postupka, obveznik je dužan potvrditi tačnost podataka.

Odjeljak B. Provođenje postupka fiskalizacije

Član 58.

(Priprema za provođenje postupka fiskalizacije)

- (1) Svi obveznici fiskalizacije dužni su imati ESET, osim ako nisu izuzeti od obaveze izdavanja računa u skladu s odredbama ovog zakona.
- (2) Svi ESET-i u upotrebi moraju biti povezani na internet radi elektronske razmjene podataka sa Poreznom upravom u stvarnom vremenu (real time).
- (3) Obveznik fiskalizacije dužan je osigurati stabilnu i odgovarajuću internetsku vezu s dovoljnim kapacitetom za pravovremenu i neprekidnu elektronsku razmjenu podataka s Poreznom upravom u stvarnom vremenu. Kapacitet internetske veze obveznik samostalno određuje u skladu s tehničkim potrebama svog poslovanja.

- (4) Obveznik fiskalizacije dužan je, prije početka izdavanja računa, postupiti u skladu sa odredbama čl. 50. do 56. ovog zakona.

Član 59.

(Infrastruktura javnih ključeva)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je koristiti elektronski certifikat koji mu izdaje Porezna uprava, za potrebe provođenja postupka fiskalizacije.
- (2) Porezna uprava je nadležna za generiranje elektronskog certifikata, kao organ koji administrira i održava infrastrukturu javnih ključeva.
- (3) Elektronski certifikat mora se čuvati u sigurnom fizičkom okruženju, uz očuvanje integriteta i povjerljivosti certifikata.

Član 60.

(Elektronski potpis)

Obveznik fiskalizacije dužan je koristiti certifikat za elektronski potpis izdat od strane ovlaštenog davaoca usluge certificiranja, u skladu sa propisima koji uređuju elektronski potpis, za potrebe provođenja postupka fiskalizacije.

Član 61.

(Dodjela VBR fiskalnom računu)

- (1) Obveznik fiskalizacije mora svaki fiskalni račun, prije njegovog izdavanja, poslati Poreznoj upravi putem elektronske internet veze.
- (2) Porezna uprava provjerava da li primljeni fiskalni račun sadrži sve potrebne elemente propisane članom 18. ovog zakona.
- (3) Ukoliko su uslovi iz stava (2) ovog člana ispunjeni, Porezna uprava određuje VBR i isti vraća obvezniku putem uspostavljene elektronske veze.
- (4) Ukoliko uslovi iz stava (2) ovog člana nisu ispunjeni, Porezna uprava ne može odrediti VBR i obvezniku vraća poruku o odbijanju određivanja VBR putem elektronske veze.
- (5) Fiskalni račun se može izdati i dostaviti klijentu tek nakon što obveznik dobije VBR. Kada je VBR označen kao obavezan element na fiskalnom računu, to znači da je postupak fiskalizacije uspješno okončan.
- (6) Izuzetno, fiskalni račun se može izdati i bez VBR samo u slučajevima propisanim čl. 67., 68. i 69. ovog zakona.

Član 62.

(Fiskalizacija i zaprimanje e-fakture)

- (1) Obveznik fiskalizacije dostavlja e-fakturu Poreznoj upravi putem pristupne tačke. Porezna uprava provjerava da li primljena e-faktura sadrži sve potrebne elemente propisane članom 13. ovog zakona.
- (2) Ukoliko su uslovi iz stava (1) ovog člana ispunjeni, Porezna uprava obvezniku vraća poruku o uspješnosti dostave putem uspostavljene elektronske veze (internet).
- (3) Ukoliko uslovi iz stava (1) ovog člana nisu ispunjeni, Porezna uprava obvezniku vraća poruku o odbijanju fiskalizacije putem uspostavljene elektronske veze (internet).
- (4) Tek nakon primitka poruke o uspješnosti, e-faktura se može dostaviti klijentu, što znači da je postupak fiskalizacije e-fakture uspješno okončan.
- (5) Klijent zaprima e-fakturu putem pristupne tačke od Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja e-fakturu klijentu istovremeno ili nakon slanja poruke o uspješnosti dostave iz stava (4) ovog člana.

Član 63.

(Fiskalizacija otpremnice i narudžbenice)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je svaku izdatu otpremnicu i narudžbenicu, odmah nakon njihovog izdavanja, elektronski dostaviti Poreznoj upravi putem internet veze.
- (2) Svako otpremnici i narudžbenici mora biti dodijeljen Sigurnosni broj (SB) — jedinstveni i neponovljivi alfanumerički identifikator koji generira ESET, u cilju potvrde autentičnosti izdavaoca i povezanosti sa izdatim aktom.
- (3) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti način fiskalizacije i sadržaj dokumenata iz stava (1) ovog člana, kao i način komunikacije sa Poreznom upravom.

Odjeljak C. Posrednički servis

Član 64.

(Posrednički servis)

- (1) Posrednički servis može biti privredno društvo koje dobije potvrdu o usklađenosti od Porezne uprave.
- (2) Prije pristupanja testiranju usklađenosti iz člana 56. ovog zakona, posrednički servis je dužan dostaviti sljedeću dokumentaciju:
 - a) dokument u kojem je detaljno opisana implementacija Zakona o zaštiti ličnih podataka, posebno u dijelu sigurnosti i obrade podataka;
 - b) najnoviju verziju certifikata ISO/IEC 27001 važeću u trenutku podnošenja dokumentacije;
 - c) izjavu o obimu usluga koje pruža u skladu sa ovim zakonom;
 - d) izjavu kojom garantuje da nema i neće biti prijenosa podataka van Federacije;
 - e) druge dokumente koje odredi Ministarstvo.
- (3) Posrednički servis je dužan, najkasnije u roku od 60 dana od isteka valjanosti certifikata ISO/IEC 27001, bez odlaganja dostaviti Poreznoj upravi najnoviju verziju certifikata.
- (4) Ukoliko posrednički servis ne postupi u skladu sa stavom (3) ovog člana, Porezna uprava će ga ukloniti sa Liste registrovanih posredničkih servisa.
- (5) Porezna uprava je dužna obavijestiti obveznike primjene ovog zakona koji imaju ugovor sa posredničkim servisom o njegovom brisanju sa Liste registrovanih posredničkih servisa.
- (6) Posrednički servis dužan je osigurati garanciju u skladu s članom 33. stav (4) ovog zakona, pri čemu se shodno primjenjuju odredbe člana 34. ovog zakona.

Član 65.

(Obaveze posredničkog servisa)

- (1) Posrednički servis odgovoran je za softversko rješenje koje nudi za potrebe razmjene e-faktura.
- (2) Za ispravno izdavanje i zaprimanje e-faktura odgovoran je obveznik fiskalizacije.
- (3) Posrednički servis i izdavalac ili primalac e-fakture sklapaju ugovor kojim uređuju međusobna prava i obaveze.

Član 66.

(Obaveze pristupne tačke koja nije posrednički servis)

- (1) Pristupna tačka koja nije posrednički servis pristupa testiranju usklađenosti koje provodi Porezna uprava, bez obaveze dostave dokumentacije iz člana 64. stav (2) ovog zakona.
- (2) Pristupna tačka koja uspješno završi testiranje dobija potvrdu o usklađenosti, ali se ne objavljuje na Listi registrovanih posredničkih servisa.

Odjeljak D. Prekid elektronske veze

Član 67.

(Prekid elektronske veze)

- (1) U slučaju prekida uspostavljenе elektronske (internet) veze, obveznik fiskalizacije može izdati fiskalne račune sa podacima propisanim čl. 13. i 18. ovog zakona, bez podataka o VBR-u, uz obavezu da fiskalni račun sadrži SBR i bude odštampan na papiru.
- (2) Obveznik iz stava (1) ovog člana dužan je u roku od 48 sati od dana prekida uspostaviti elektronsku vezu i sve račune izdate u skladu sa stavom (1) ovog člana dostaviti Poreznoj upravi na način koji propiše Ministar, kao i primaocu fiskalnog računa.
- (3) Računi izdati prema stavu (1) ovog člana smatraju se uredno fiskaliziranim ako je postupak fiskalizacije završen u roku iz stava (2) ovog člana.
- (4) Ukoliko obveznik ne može uspostaviti elektronsku vezu zbog promjene uređaja, nemogućnosti uspostave veze za koju je odgovoran pružalac usluge ili zbog više sile, dužan je o tome obavijestiti Poreznu upravu i dostaviti odgovarajuću dokumentaciju ili dokaz, na način koji propiše Ministar.
- (5) Porezna uprava dodjeljuje VBR svim računima dostavljenim u skladu sa stavom (2) ovog člana i vraća ih obvezniku kao potvrdu prijema naknadno poslanih računa.

Član 68.

(Prekid rada ESET-a)

- (1) U slučaju potpunog prekida rada uslijed neispravnosti ESET-a, obveznik fiskalizacije može iznajmiti ESET u skladu sa članom 40. ovog zakona.
- (2) U slučaju nemogućnosti postupanja u skladu sa stavom (1) ovog člana, obveznik fiskalizacije može izdavati račune na bloku pisanih fiskalnih računa.
- (3) Prije početka upotrebe, poseban blok pisanih računa mora biti odobren od strane Porezne uprave.
- (4) U slučaju iz stava (2) ovog člana, obveznik je dužan osigurati drugi ESET u roku od dva dana od dana kada je prvi ESET prestao raditi.
- (5) Svi pisani fiskalni računi izdati u skladu sa stavom (2) ovog člana moraju biti uneseni u ESET i dostavljeni Poreznoj upravi putem elektronske veze, u skladu sa propisom iz člana 67. stav (2) ovog zakona, kao i dostavljeni primaocu računa.
- (6) Porezna uprava dodjeljuje VBR svim primljenim fiskalnim računima iz stava (5) ovog člana i vraća ih obvezniku kao dokaz o prijemu naknadno predatih računa.
- (7) Na zahtjev klijenta, obveznik fiskalizacije dužan je izdati račun sa VBR nakon završene naknadne procedure fiskalizacije.
- (8) Ministar će podzakonskim aktom propisati sadržaj i postupke za validaciju posebnog bloka pisanih računa, kao i način i postupak naknadne fiskalizacije tih računa.

Član 69.

(Područja gdje nije moguće uspostaviti elektronsku vezu)

- (1) Ako obveznik koji izdaje račun obavlja djelatnost na mjestu gdje nije moguće uspostaviti elektronsku vezu (internet) za razmjenu podataka sa Poreznom upravom, dužan je koristiti ESET u off-line modu, bez VBR-a, i oslobođen je obaveze izdavanja e-fakture dok se ne omogući elektronska veza (internet).
- (2) Prije korištenja ESET-a u off-line modu, obveznik iz stava (1) ovog člana je dužan Poreznoj upravi dostaviti potvrdu o nemogućnosti uspostavljanja internet veze, izdatu od nadležnog organa za elektronske komunikacije.
- (3) Obveznik iz stava (1) ovog člana je dužan Poreznoj upravi do desetog u tekućem mjesecu za prethodni mjesec dostaviti fiskalne račune iz off-line rada na način koji odredi Porezna uprava.
- (4) Nakon prijema računa iz stava (3) ovog člana, Porezna uprava određuje VBR za svaki pojedinačni račun.

Član 70.

(Provjera mogućnosti uspostavljanja elektronske veze)

- (1) Obveznik fiskalizacije podnosi nadležnom organu za elektronsku komunikaciju zahtjev za izdavanje potvrde iz člana 69. stava (2) ovog zakona radi izdavanja potvrde o mogućnosti uspostavljanja elektronske veze.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana obveznik dostavlja sljedeće dokumente:
 - a) podatke o mjestu obavljanja djelatnosti (adresa, općina i geografske koordinate);
 - b) izjavu operatera javne fiksne elektronske komunikacijske usluge o nedostupnosti usluge pristupa internetu odgovarajućeg kvaliteta na lokaciji obavljanja djelatnosti;
 - c) izjavu operatera javnih mobilnih elektronskih komunikacijskih usluga o nedostupnosti usluge pristupa internetu odgovarajućeg kvaliteta na lokaciji obavljanja djelatnosti.
- (3) Nadležni organ za elektronsku komunikaciju donosi akt kojim potvrđuje dostupnost ili nedostupnost usluge pristupa internetu na mjestu obavljanja djelatnosti, i to u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Izdata potvrda iz stava (3) ovog zakona vrijedi jednu godinu od dana izdavanja.
- (5) Obveznik fiskalizacije dužan je prije isteka roka važenja potvrde podnijeti zahtjev za njezino obnavljanje ukoliko i dalje postoji nedostupnost usluge pristupa internetu.

Član 71.

(Fiskalizacija korektivnih dokumenata)

- (1) Sve obaveze propisane ovim zakonom za izdavanje računa, otpremnice i narudžbenice primjenjuju se i na izdavanje korektivnih računa, otpremnica i narudžbenica koji se izdaju za djelimično ili potpuno vraćanje robe ili usluge. Fiskalizacija se provodi i za račune s negativnim iznosima.
- (2) Korektivni računi moraju sadržavati jedinstvene identifikatore originalnog računa, otpremnice i narudžbenice koji se ispravlja, i to: VBR i SBR.
- (3) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti način sastavljanja, izdavanja i fiskalizacije korektivnih računa, otpremnice i narudžbenice.

Član 72.

(Registracija podataka za bezgotovinsko plaćanje)

- (1) Banke, njihovi organizacioni dijelovi na teritoriji Federacije, te drugi posrednici koji obavljaju bezgotovinska plaćanja za e-fakture koje su već fiskalizirane, dužni su Poreznoj upravi elektronski prijaviti izvršenu uplatu u roku od 24 sata od dana plaćanja.
- (2) Subjekti iz stava (1) ovog člana obavezni su koristiti odobreno softversko rješenje koje omogućava povezivanje izdatih e-faktura s uplatama i komunikaciju s Poreznom upravom putem sigurne elektronske veze (internet).
- (3) Subjekti iz stava (1) ovog člana registruju se u CPF-u i, prilikom izvršenja uplata e-faktura, bilo u svoje ime ili u ime klijenata, elektronski dostavljaju podatke o izvršenim uplatama Poreznoj upravi.
- (4) Podaci koji se dostavljaju Poreznoj upravi moraju sadržavati najmanje sljedeće elemente:
 - a) jedinstveni matični broj klijenta (lica koje plaća račun);
 - b) jedinstveni matični broj subjekta iz stava (1) ovog člana;
 - c) SBR plaćenog računa;
 - d) plaćeni iznos;
 - e) datum plaćanja.
- (5) Ukoliko subjekti iz stava (1) ovog člana nemaju sve podatke iz stava (4) ovog člana, dužni su ih pribaviti od klijenta i ne smiju izvršiti uplatu dok klijent ne dostavi tražene podatke.
- (6) Po prijemu podataka, Porezna uprava automatski provjerava njihovu potpunost i tačnost te evidentira uplatu fiskaliziranog računa. Nakon uspješne provjere, Porezna uprava šalje subjektima iz stava (1) ovog člana potvrdu o uspješnoj registraciji podataka putem elektronske veze.
- (7) Ukoliko podaci nisu potpuni ili tačni, Porezna uprava šalje subjektu iz stava (1) ovog člana obavijest o neuspješnoj registraciji s obrazloženjem greške putem elektronske veze.
- (8) Ako je greška nastala postupcima ili propustima subjekta iz stava (1) ovog člana, isti je dužan ispraviti grešku i ponoviti postupak. Ako greška nije nastala njegovom krivicom, dužan je o tome obavijestiti klijenta ili platioca u roku od 24 sata od prijema obavijesti. Klijent ili platilac je tada obavezan ispraviti grešku i obavijestiti subjekt iz stava (1) ovog člana, koji mora ponoviti postupak iz stava (3) ovog člana.
- (9) Iznimno stavu (1) ovog člana, ako se plaćanje izvršava preko posrednika koji nema sjedište ili stalno boravište u Federaciji, poreznog zastupnika, ili ako bezgotovinsko plaćanje obavlja sam klijent bez posrednika, ili ako se plaćanje vrši na osnovu ponude prije izdavanja e-fakture, u tim slučajevima, obveznik vrši samofakturisanje.
- (10) Na način iz stava (9) ovog člana, obveznik koji izdaje račun dužan je postupiti isto i u slučaju plaćanja putem zamjene, prijenosa prava ili dugova, odricanja od obaveze i slično.
- (11) Podaci o plaćanju dostavljaju se za sva plaćanja, bilo da je plaćen cijeli iznos računa ili samo dio. Izuzetak je obveznik koji sam registruje plaćanja kupovine prema stavu (9) ovog člana, koji evidentira ukupan iznos za svaki račun u prethodnom mjesecu.
- (12) Sve obaveze iz ovog člana primjenjuju se i u slučaju otkazivanja, promjene izvršenog plaćanja, te djelimičnog ili potpunog povrata uplaćenog iznosa za određenu e-fakturu. U slučaju povrata, šalje se poruka s istim podacima iz stava (4) ovog člana, uz oznaku negativnog iznosa.

Član 73.

(Tehničke i funkcionalne karakteristike)

Ministar će podzakonskim aktom, na prijedlog Stručnog odbora za fiskalne sisteme, urediti tehničke i funkcionalne karakteristike softverskog rješenja iz člana 72. ovog zakona i način komunikacije s Poreznom upravom.

V. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Odjeljak A. Nadzor

Član 74.

(Nadzor nad primjenom zakona)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i pripadajućih podzakonskih akata vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i pripadajućih podzakonskih akata vrše inspektori Porezne uprave.
- (3) Izuzetno stavu (2) ovog člana, inspekcijski nadzor nad obavezom izdavanja računa, otpremnica i narudžbenica i zabranom oglašavanja vrše i inspektori Federalne uprave za inspekcijske poslove, putem tržišnog inspektorata.

Član 75.

(Nadzor nad korištenjem ESET-a)

- (1) Inspektori Porezne uprave mogu vršiti nadzor u poslovnim prostorijama obveznika fiskalizacije radi provjere pravilnog evidentiranja računa putem ESET-a, u skladu s posebnim propisima, radi utvrđivanja činjenica značajnih za oporezivanje.
- (2) Nadzor iz stava (1) ovog člana uključuje i provjeru usklađenosti korištenja ESET-a s odredbama ovog zakona.

Odjeljak B. Zabranjene aktivnosti

Član 76.

(Zabranjeno oglašavanje)

Komercijalno oglašavanje, marketing ili bilo koji oblik reklame za ESET koji ne ispunjavaju zahtjeve propisane ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima, a namijenjeni su za evidentiranje transakcija, zabranjeni su na teritoriji primjene ovog zakona.

Član 77.

(Zabranjena upotreba neodobrenog ESET-a)

Obvezniku fiskalizacije zabranjeno je koristiti hardver ili softver sistema za izdavanje računa ukoliko proizvođač, zastupnik ili hardversko i/ili softversko rješenje nisu registrovani ili odobreni za stavljanje u promet na teritoriji primjene ovog zakona.

Član 78.

(Zabranjena zloupotreba ličnih podataka)

- (1) Lični podaci prikupljeni u svrhu izdavanja računa i provođenja fiskalizacije smiju se koristiti isključivo za te svrhe ili za druge svrhe u skladu sa svrhom njihovog prikupljanja.
- (2) Odnosi između klijenta i posrednika, izdavaoca računa ili pružaoca usluga informacionih tehnologija, u svojstvu administratora i obrađivača ličnih podataka, regulirani su propisima

o zaštiti ličnih podataka, a odnose se na prikupljanje, prijem, slanje, čuvanje i obradu podataka u postupku izdavanja računa.

- (3) Pri korištenju ličnih podataka primjenjuju se odredbe propisa koji uređuju zaštitu ličnih podataka

VI. KAZNENE ODREDBE

Odjeljak A. Posebne mjere

Član 79.

(Mjere zabrane obavljanja djelatnosti zbog neposjedovanja ESET-a)

- (1) Ako inspektor prilikom nadzora utvrdi da obveznik fiskalizacije ne posjeduje ESET čija je upotreba odobrena ovim zakonom, ili posjeduje informacijski sistem za izdavanje računa koji nema odobrenje prema ovom zakonu, izriče mu zabranu obavljanja djelatnosti na 90 dana.
- (2) Ako isti obveznik u roku od jedne godine od izvršenja prekršaja iz stava (1) ovog člana ponovo počini isti prekršaj, inspektor mu izriče zabranu obavljanja djelatnosti na 120 dana.
- (3) Zabrane iz st. (1) i (2) ovog člana provode se pečaćenjem prostora za obavljanje djelatnosti.

Član 80.

(Mjere zabrane obavljanja djelatnosti zbog neizdavanja računa ili otpremnice ili narudžbenice)

- (1) Ako inspektor prilikom nadzora utvrdi da obveznik fiskalizacije ne izdaje račune, otpremnice i narudžbenice putem ESET-a u trenutku fiskalizacije transakcija, izriče mu zabranu obavljanja djelatnosti na 90 dana.
- (2) Ako isti obveznik u roku od jedne godine od izvršenja prekršaja iz stava (1) ovog člana ponovo počini isti prekršaj, izriče mu se zabrana obavljanja djelatnosti na 120 dana.
- (3) Zabrane iz st. (1) i (2) ovog člana provode se pečaćenjem prostora za obavljanje djelatnosti.

Član 81.

(Mjere zbog neprijavljivanja iznajmljenog ESET-a)

- (1) Ako inspektor utvrdi da obveznik fiskalizacije posjeduje iznajmljeni ESET koji nije prijavljen Poreznoj upravi, izriču se sljedeće mjere:
 - a) obvezniku fiskalizacije zabrana obavljanja djelatnosti na 90 dana;
 - b) ovlaštenom servisu trajna zabrana obavljanja djelatnosti.
- (2) Mjere iz stava (1) ovog člana donose se pojedinačnim rješenjima Porezne uprave, koja se dostavljaju počiniocima uz obrazloženje.

Član 82.

(Otklanjanje nepravilnosti)

- (1) Ako se u nadzoru utvrde povrede ovog zakona ili propisa donesenih na njegovoj osnovi, osim onih za koje se izriču mjere zabrane propisane ovim zakonom, inspektor donosi rješenje kojim nalaže obvezniku fiskalizacije da u roku od najmanje sedam, a najviše trideset dana otkloni utvrđene nepravilnosti.
- (2) Ako obveznik ne postupi po rješenju iz stava (1) ovog člana u datom roku, Porezna uprava može izreći mjeru zabrane iz člana 79. ovog zakona.

(3) Mjera iz stava (2) ovog člana traje dok obveznik ne otkloni nepravilnosti.

Odjeljak B. Novčane kazne

Član 83.

(Teški prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 8.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit će se pravno lice za prekršaj ako:

- a) ne izdaje račun u skladu s članom 5. stavom (2) ovog zakona,
- b) ne izdaje otpremnice u skladu s članom 5. stavom (3) ovog zakona,
- c) ne izdaje narudžbenicu u skladu s članom 5. stavom (4) ovog zakona,
- d) ne izdaje, ne razmjenjuje niti prihvata e-fakture u skladu s članom 15. ovog zakona,
- e) ne izdaje fiskalne račune u skladu s članom 20. ovog zakona,
- f) ne vrši samofakturisanje prema članu 22. ovog zakona,
- g) ne istakne obavijest iz člana 24. ovog zakona,
- h) koristi usluge održavanja ESET-a od lica koje nije ovlašteno prema članu 37. ovog zakona,
- i) koristi ili iznajmljuje ESET suprotno članu 40. ovog zakona,
- j) ne posjeduje ESET u skladu s članom 58. stav (1) ovog zakona,
- k) ne posjeduje internetsku vezu u skladu sa članom 58. stav (3) ovog zakona,
- l) ne postupi u skladu s čl. 67., 68. i 69. ovog zakona,
- m) koristi off-line mod ESET-a, a ne ispunjava uslove iz člana 69. ovog zakona,
- n) izdaje korektivne račune suprotno članu 71. ovog zakona,
- o) vrši oglašavanje suprotno članu 76. ovog zakona,
- p) ne izvrši usklađivanje prema članu 86. ovog zakona,
- r) koristi fiskalne uređaje suprotno članu 87. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i fizičko lice novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 8.000,00 KM.

(4) Novčane kazne iz st. (1), (2) i (3) ovog člana povećavaju se za 50% ako obveznik fiskalizacije ponovi isti prekršaj ili više prekršaja u roku od jedne godine od dana izvršenja prvog prekršaja iz stava (1) ovog člana.

Član 84.

(Lakši prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 18.000,00 KM kaznit će se pravno lice za prekršaj ako:

- a) sadržaj e-fakture ili fiskalnog računa nije u skladu s čl. 13. i 18. ovog zakona,
- b) postupi suprotno članu 25. stavu (1) ovog zakona i članu 26. ovog zakona,
- c) nije registrovao mjesto poslovanja prema članu 51. ovog zakona,

- d) nije registrovao ESET prema članu 52. ovog zakona,
 - e) nije registrovao operatera prema članu 53. ovog zakona,
 - f) nije registrovao druge informacijske sisteme prema članu 54. ovog zakona,
 - g) nije registrovan kao primalac ili izdavalac e-fakture prema članu 55. ovog zakona,
 - h) nije registrovan kao posrednički servis prema članu 56. ovog zakona,
 - i) ne ažurira knjigu prodaje i nabavke prema članu 57. ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana, kaznit će se i fizičko lice novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 8.000,00 KM.
- (4) Novčane kazne iz st. (1), (2) i (3) ovog člana povećavaju se za 50% ako obveznik fiskalizacije ponovi isti prekršaj ili više prekršaja u roku od jedne godine od dana izvršenja prvog prekršaja iz stava (1) ovog člana.

Član 85.

(Prekršaji klijenta)

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 500,00 KM kaznit će se klijent – fizičko lice za prekršaj ako postupi suprotno članu 27. ovog zakona.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86.

(Obaveza usklađivanja)

- (1) Obveznici fiskalizacije dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog zakona i pravilnikom o dinamici fiskalizacije, prema sljedećem rasporedu:
- a) Za B2C transakcije, usklađivanje mora biti izvršeno najkasnije u roku od dvije godine od početka primjene ovog zakona.
 - b) Za B2B i B2G transakcije, usklađivanje mora biti izvršeno najkasnije u roku od tri godine od početka primjene ovog zakona.
- (2) Subjekti iz člana 72. stav (1) ovog zakona dužni su uspostaviti komunikaciju s Poreznom upravom u skladu s odredbama ovog zakona i pravilnikom o dinamici fiskalizacije, u rokovima propisanim u stavu (1) tački b) ovog člana.
- (3) Ministar će pravilnikom propisati dinamiku fiskalizacije za sve obveznike fiskalizacije prema ovom zakonu.

Član 87.

(Korištenje starih fiskalnih sistema u prijelaznom periodu)

- (1) Prijelazni period traje tri godine od dana početka primjene ovog zakona.
- (2) Iznimno od člana 86. stava (1) tačka a) ovog zakona, obveznici fiskalizacije prema Zakonu o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09) mogu koristiti fiskalni sistem koji zadovoljava tehničke i funkcionalne karakteristike definirane Pravilnikom o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, br. 50/20, 92/20 i 28/21) i nakon isteka prijelaznog perioda iz stava (1) ovog člana, odnosno najkasnije četiri godine od početka primjene ovog zakona. Fiskalni sistem iz ovog stava mora biti u upotrebi od strane obveznika fiskalizacije prije početka primjene ovoga Zakona.

- (3) Lica koja u periodu između stupanja na snagu i početka primjene ovog zakona ispune uslove da postanu obveznici fiskalizacije po ovom zakonu, dužna su upotrebljavati fiskalni sistem koji zadovoljava tehničke i funkcionalne karakteristike definirane Pravilnikom o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, br. 50/20, 92/20 i 28/21).
- (4) Lica iz člana 37. ovog zakona dužna su održavati tehnički ispravne fiskalne sisteme iz ovog člana u skladu sa Poglavljem VII. SERVISIRANJE FISKALNOG SISTEMA iz Zakona o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09)

Član 88.

(Podzakonski akti)

Ministar će u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte propisane ovim zakonom, te urediti i druga pitanja od značaja za fiskalizaciju.

Član 89.

(Prestanak važenja)

- (1) U periodu od stupanja na snagu do početka primjene ovog zakona primjenjuje se Zakon o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09) i njegovi pripadajući podzakonski akti.
- (2) Početkom primjene ovog zakona prestaju da važe: Poglavlje I. OSNOVNE ODREDBE, Poglavlje II. OSOBINE FISKALNIH SISTEMA, Poglavlje IV. STAVLJANJE U PROMET FISKALNOG SISTEMA, Poglavlje VIII. SISTEM KONTROLE U PROVOĐENJU OVOG ZAKONA i Poglavlje IX. OVLAŠTENJA ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA iz Zakona o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09).
- (3) Istekom četiri godine od početka primjene ovog zakona prestaju da važe: Poglavlje III., Poglavlje V. FISKALIZACIJA FISKALNIH SISTEMA, Poglavlje VI. EVIDENTIRANJE, STORNIRANJE I REKLAMIRANJE PROMETA, Poglavlje VII. SERVISIRANJE FISKALNOG SISTEMA, i Poglavlje X. KAZNENE ODREDBE iz Zakona o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09).
- (4) U periodu iz stava (1) ovog člana zabranjeno je certificiranje novih fiskalnih sistema u skladu s Poglavljem IV. STAVLJANJE U PROMET FISKALNOG SISTEMA Zakona o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09).

Član 90.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.
- (2) Ovaj zakon počinje se primjenjivati nakon donošenja svih potrebnih podzakonskih akata za njegovu primjenu i uspostave tehničkih i administrativnih kapaciteta potrebnih za njegovu primjenu, a najkasnije u roku od 18 mjeseci od mjeseca u kojem je zakon stupio na snagu.

OBRAZLOŽENJE

1. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu III. 1. tačka c), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o obnašanju dužnosti federalne vlasti.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Proces fiskalizacije prometa, odnosno transakcija u privredi Federacije BiH, nije nov pojam, budući da je sistem fiskalizacije reguliran Zakonom o fiskalnim sistemima donesenim 2009. godine, a koji je počeo da se primjenjuje od 2010/2011. godine. Ipak, imajući u vidu da fiskalizacija u svojoj suštini podrazumijeva korištenje savremenih tehničko-tehnoloških rješenja i njenu integraciju u svakodnevno poslovanje subjekata, postojeći pravni okvir pokazao se nedovoljnim za praćenje brzog razvoja informacionih tehnologija i sveobuhvatne digitalizacije poslovnih procesa u privredi.

Primarno, analiza postojećeg stanja u oblasti izvještavanja o transakcijama putem fiskalnog sistema u Federaciji BiH otkrila je niz problema u primjeni važećeg pravnog i tehničko-tehnološkog okvira. Glavni izazovi odnose se na fragmentirano izvještavanje i zastarjelost informacionih tehnologija koje se koriste u procesu fiskalizacije, kako sa strane fiskalnih sistema, tako i sa strane Porezne uprave.

Fragmentirano izvještavanje odnosi se prvenstveno na neujednačen obuhvat obveznika i transakcija koje se prijavljuju. Kao posljedica ove fragmentacije, stvara se povoljno tlo za porezne prevare i utaju poreza, što se može objasniti kroz četiri glavna razloga:

- Nepotpuno pokrivanje transakcija – Izvještavanje ne obuhvata sve realizirane transakcije, što otežava praćenje ukupnog prometa i povezivanje pojedinačnih poslovnih događaja.
- Nedostatak detaljnih podataka – Podaci koji se dostavljaju su nepotpuni, što onemogućava efikasnu analizu rizika i automatsku obradu podataka za potrebe ciljanog poreznog nadzora.
- Neodgovarajuća kaznena politika – Kazne za neevidentiranje transakcija nisu dovoljno odvraćajuće, pa je često finansijski isplativije platiti kaznu nego uredno prijaviti i platiti porez.
- Zastarjela IT rješenja – Informacioni sistemi za izvještavanje ne prate savremene modalitete poslovanja, poput ekonomije platformi i digitalnih tržišta, što dodatno otežava praćenje i kontrolu transakcija.

Zastarjela tehnološka rješenja, drugi je veliki problem trenutnog sistema fiskalizacije, a rezultat su ograničavajućih zakonskih odredbi koje reguliraju tehničke i tehnološke aspekte fiskalnih sistema, a što se posljedično odražava i na uspostavljene mehanizme za izvještavanje, funkcioniranje i nadzor. Trenutni sistem fiskalizacije obuhvata samo dio podataka o ostvarenim prometima, i to djelimično promet koji se realizira prema krajnjim potrošačima (B2C) kao i djelimični promet između poslovnih subjekata (B2B), uslijed izuzeća. Zbog toga sistem izvještavanja ne pruža potpune i sveobuhvatne informacije. Puna obuhvatnost podataka omogućila bi da fiskalizacija postane pouzdan izvor informacija o makroekonomskim kretanjima i trendovima.

Ovi problemi ukazuju na potrebu za unapređenjem zakonodavnog i tehnološkog okvira fiskalizacije, kako bi se osigurala potpuna transparentnost, efikasnost i pravovremenost u izvještavanju i kontroli poreznih obaveza.

Sagledavajući predočene nedostatke postojećeg sistema fiskalizacije, kao i iskustva drugih zemalja koji su provele neki od modela fiskalizacije, te uvažavajući određene prijedloge, komentare i sugestije svih učesnika u javnoj raspravi, predlaže se uvođenje fiskalizacije na tragu kombinacije koji prema procjenama donosi zadovoljavajuće koristi u odnosu na prateće troškove.

Svrha novog Zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH je:

- *Uspostavljanje sveobuhvatnog sistema izvještavanja Porezne uprave o poslovnim transakcijama:* Fiskalizacija obuhvata širi spektar transakcija, obveznika i dokumenata u prometu, uključujući račune, fakture, otpremnice i narudžbenice. Time se postiže detaljniji i precizniji nadzor nad prometom roba i usluga, što omogućava Poreznoj upravi da prati i analizira podatke u realnom vremenu.
- *Pružanje besplatnih aplikacija za male obveznike fiskalizacije:* Cilj je smanjiti troškove uvođenja fiskalizacije na najmanju moguću mjeru, odnosno na 0 KM za male obveznike, čime se olakšava njihova uključenost u sistem i potiče formalizacija poslovanja. Time se osigurava da fiskalizacija bude dostupna i primjenjiva za sve kategorije obveznika, bez dodatnog finansijskog opterećenja.
- *Smanjenje porezne evazije kroz unakrsnu provjeru podataka u Poreznoj upravi:* Fiskalizacija omogućava praćenje svih transakcija u realnom vremenu, što značajno otežava neformalno poslovanje i utaju poreza. Porezna uprava ima pristup tačnim i sigurnim podacima, što joj omogućava efikasniju kontrolu, planiranje i donošenje odluka s ciljem povećanja porezne discipline i stabilnosti javnih finansija.
- *Usklađivanje sa evropskim direktivama i modernizacija poreznog sistema:* Novi zakonski okvir usklađuje fiskalizaciju sa EU standardima, uvodi elektronske fiskalne sisteme i centralnu platformu za fiskalizaciju, čime se podiže nivo transparentnosti i sigurnosti u poreznom sistemu.
- *Povećanje efikasnosti naplate poreza i suzbijanje sive ekonomije:* Fiskalizacija doprinosi smanjenju nelojalne konkurencije i povećava prihode budžeta kroz bolju evidenciju i kontrolu prometa, što je ključno za održivost javnih finansija i razvoj ekonomije.

Time se postižu dva ključna cilja: (1) precizno utvrđivanje iznosa PDV-a koji se prikuplja unutar Federacije te (2) tačno određivanje drugih poreznih obaveza koje proizlaze iz tih transakcija. Uspostavljanjem ovog sistema nadzora nad transakcijama osigurava se viši nivo fiskalne stabilnosti javnih finansija jer se povećava efikasnost u naplati kako indirektnih, tako i direktnih poreza. Na ovaj način se smanjuje prostor za poreznu evaziju i neformalnu ekonomiju, što doprinosi stabilnijem i pravednijem poreznom sistemu.

Glavni instrument u borbi protiv utaje poreza predstavlja sinergijska kombinacija tri ključna elementa: kvalitetnog i jasnog zakonodavstva, pristupa informacijama u realnom vremenu i primjene savremenih tehnoloških rješenja. Svaki od ovih elemenata ima nezamjenjivu ulogu u stvaranju efikasnog poreznog sistema.

Zakonodavstvo, kao temelj fiskalne discipline, mora biti jasno, precizno i prilagođeno savremenim ekonomskim tokovima. Zakon o fiskalizaciji transakcija u FBiH, kao dio takvog okvira, postavlja pravila i obaveze za sve učesnike u poslovnim transakcijama, čime se smanjuju pravne praznine i mogućnosti za zloupotrebe. Novim Zakonom predlaže se da svaka transakcija mora biti dokumentirana ili putem računa ili faktura, a o svim transakcijama bi se trebala izvještavati Porezna uprava. Bez kvalitetnog zakonodavstva, ni najmodernija tehnologija ne može ostvariti željeni efekat.

Pristup podacima o transakcijama u realnom vremenu omogućava Poreznoj upravi FBiH da brzo i efikasno prati promet, identifikuje nepravilnosti i reagira na potencijalne nepravilnosti ili

pokušaje utaje poreza. Ovo znatno smanjuje vrijeme između izvršenja transakcije i njenog evidentiranja, povećava transparentnost i smanjuje prostor za nelegalne aktivnosti.

Uvođenje elektronskih sistema za evidentiranje transakcija, centralizovanog informacionog sistema u Poreznoj upravi i automatizovanih procesa omogućava pouzdano i sigurno evidentiranje svih transakcija. Tehnologija će olakšati rad Porezne uprave FBiH i smanjit će se administrativni troškovi za obveznike, čineći fiskalni sistem pristupačnijim i efikasnijim.

Opredjeljenje Vlade Federacije BiH za modernizaciju fiskalnog sistema i suzbijanje neformalne ekonomije predstavlja strateški korak ka jačanju fiskalne stabilnosti i održivom ekonomskom razvoju. Modernizacija poreznog sistema će imati višestruke pozitivne efekte:

- Povećanje javnih prihoda kroz smanjenje neformalne ekonomije i povećanje stepena naplate poreza, što direktno doprinosi stabilnosti budžeta.
- Unapređenje javnih usluga jer veći i stabilniji prihodi omogućavaju kvalitetnije finansiranje obrazovanja, zdravstva, infrastrukture i drugih ključnih sektora.
- Poticanje povoljnijeg poslovnog okruženja kroz pravnu sigurnost i transparentnost, što jača povjerenje građana i privrede u državu i njene institucije.

Zakon o fiskalizaciji transakcija u Federaciji Bosne i Hercegovine predstavlja jedan od ključnih reformskih zakona u okviru fiskalnog sistema ovog entiteta. Njegova usklađenost sa novim poreznim pravilima Evropske unije proizlazi iz činjenice da su koncept i osnovna načela zakona razvijani u skladu sa smjernicama i prioritetima fiskalne politike kako Federacije, tako i Evropske unije.

Ovim zakonom uspostavlja se sistem elektronskog izvještavanja o poslovnim transakcijama između obveznika fiskalizacije i Porezne uprave Federacije BiH. Sistem precizno definira ko su obveznici izvještavanja, odnosno subjekti koji su dužni prijavljivati svoje transakcije, kao i funkcije informacionih sistema koje ti obveznici koriste za evidentiranje i slanje podataka. Također, zakon jasno utvrđuje prava i obaveze svih učesnika u procesu fiskalizacije, uključujući Stručni odbor, Ministarstvo finansija, Poreznu upravu, proizvođače i zastupnike fiskalnih uređaja, servisne organizacije, kao i same obveznike izvještavanja.

U odnosu na trenutni zakon, ovim Prijedlogom zakona o fiskalizaciji transakcija uređuje se fiskalizacija svih računa u krajnjoj potrošnji u B2C segmentu, izdavanje i fiskalizacija e-faktura između poreznih obveznika u B2B segmentu te fiskalizacija računa izdatih u poslovanju između poreznih obveznika i javnih tijela u B2G segmentu.

Značajno proširenje obuhvata obveznika u ovom zakonu rezultat je više faktora. Prije svega, to je usklađivanje sa Direktivom Vijeća (EU) 2025/516 od 11. marta 2025. godine, kojom se mijenja Direktiva 2006/112/EZ u dijelu pravila o PDV-u, prilagođenih digitalnom dobu. Ova direktiva zahtijeva širi krug obveznika izvještavanja kako bi se obuhvatile sve relevantne transakcije u skladu sa savremenim poreznim pravilima EU. Pored toga, proširenje obuhvata omogućava detaljnije i potpunije prikupljanje podataka o svakoj pojedinačnoj transakciji. Takav pristup omogućava efikasnu unakrsnu provjeru podataka, čime se značajno unapređuju kapaciteti Porezne uprave Federacije BiH za kontrolu i nadzor poreznih obaveza, te se smanjuje prostor za porezne nepravilnosti i utaju.

3. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Opće politike zastupljene kod kreiranja Prijedloga zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH, fokusirane su na nekoliko ključnih ciljeva usmjerenih na povećanje pravne sigurnosti, smanjenje poreznih prevara i PDV-jaza, te digitalizaciju i pojednostavljenje sistema izvještavanja o transakcijama.

- 1) Uspostavljanje sveobuhvatnijeg sistema izvještavanja o transakcijama radi povećanja pravne sigurnosti i smanjenja PDV-jaza i poreznih prevara.

- 2) Sistem izvještavanja o transakcijama prilagođen novim modelima poslovanja (npr. ekonomija platformi).
- 3) Uspostavljenja digitalnih rješenja u sistemu izvještavanja o transakcijama u realnom vremenu za borbu protiv poreznih prevara i evazije.
- 4) Pojednostavljenje procesa evidentiranja i izvještavanja radi ispunjavanja poreznih obaveza i smanjenje administrativnog tereta za porezne obveznike.

Zakon o fiskalizaciji transakcija u Federaciji Bosne i Hercegovine sastoji se od 7 Poglavlja, i to: Uvodne odredbe, Izdavanje računa, Elektronski sistem za evidentiranje transakcija, evidentiranje transakcija, Sistem nadzora, Kaznene odredbe i Prijelazne i završne odredbe.

I. OSNOVNE ODREDBE

Odjeljak A. Uvodne napomene

Član 1. (Predmet zakona)

Ovim članom se uređuju ključni elementi fiskalizacije: obaveza izdavanja računa, elektronski sistemi za evidentiranje transakcija, sistem nadzora nad fiskalizacijom, kaznene odredbe i druga pitanja značajna za fiskalizaciju na teritoriji Federacije BiH. Cilj je uspostaviti pravni okvir za fiskalizaciju transakcija u Federaciji BiH.

Član 2. (Svrha zakona)

Svrha zakona je sprečavanje utaje poreza koja proizlazi iz neformalne ekonomije. To se postiže primjenom tehnoloških sistema koji omogućavaju sigurno prikupljanje i prijenos podataka o svakoj transakciji u realnom vremenu, čime se povećava transparentnost i efikasnost porezne kontrole.

Član 3. (Direktive EU)

Ovim članom se zakon djelimično usklađuje sa Direktivom Evropskog parlamenta i Vijeća 2014/55/EU o elektronskom izdavanju računa u javnoj nabavci. Time se osigurava harmonizacija sa evropskim standardima i praksama u oblasti fiskalizacije i elektronskog poslovanja

Član 4. (Definicije)

Ovaj član precizno definira ključne pojmove koji se koriste u zakonu, čime se osigurava jednoznačno tumačenje i dosljedna primjena zakonskih odredbi. Definicije obuhvataju različite vrste poslovnih odnosa (B2C, B2B, B2G), tehničke i pravne termine kao što su Centralna platforma za fiskalizaciju, elektronski potpis, fiskalizacija, obveznik fiskalizacije, račun, sigurnosni i verifikacioni brojevi računa, te pojmove vezane za poslovne lokacije, transakcije i učesnike u fiskalnom sistemu. Time ovaj član postavlja temelj za pravilnu i jasnu primjenu zakona u praksi, omogućavajući preciznu identifikaciju subjekata, dokumenata i procesa u fiskalizaciji.

Odjeljak B. Obveznik fiskalizacije

Član 5. (Obveznik izdavanja akata transakcije)

Ovim članom se definira da je obveznik izdavanja računa svako lice koje realizira transakcije za koje je zakonski potrebna vjerodostojna isprava (račun). Obveznik je dužan da u trenutku nastanka transakcije izda račun i omogući njegovu dostupnost drugoj strani u transakciji, osim ako zakon ne predviđa izuzeće. Cilj je osigurati transparentnost i dokumentovanje svih relevantnih transakcija.

Član 6. (Obveznik fiskalizacije)

Ovim članom se utvrđuje da su obveznici fiskalizacije lica koja su dužna putem elektronskog sistema (ESET) izvještavati Poreznu upravu o transakcijama. Obveznici fiskalizacije su

privredna društva, samostalni poduzetnici, organizacije sa sjedištem u Federaciji, poslovne jedinice stranih subjekata koje posluju u Federaciji, te organi uprave koji obavljaju fiskalizirane transakcije. Porezna uprava vodi registar ovih obveznika, čime se uspostavlja kontrola i nadzor nad fiskalnim obavezama.

Član 7. (Izuzeće obveznika fiskalizacije)

Ovim članom se propisuju izuzeci od obaveze fiskalizacije za određene djelatnosti, kao što su javna uprava, odbrana, socijalno osiguranje, zdravstvena zaštita bez naplate, vanteritorijalne organizacije i vjerske organizacije. Također, određene institucije poput Centralne banke, komisija za vrijednosne papire, banaka i društava za osiguranje imaju uslovno izuzeće za transakcije iz svojih djelatnosti. Izuzetak je predviđen i za samostalne poduzetnike registrovane kao obrtnike za tradicionalne zanate. Ukoliko lica iz ovih kategorija obavljaju djelatnosti izvan izuzetih, obavezni su fiskalizirati te transakcije. Ovaj član ima za cilj precizno definirati ko je oslobođen fiskalizacije da bi se izbjeglo nepotrebno opterećenje.

Član 8. (Djelimično izuzeće advokata od obaveze fiskalizacije)

Advokati i advokatske kancelarije nisu obavezni fiskalizirati transakcije koje se odnose isključivo na pravno zastupanje pred sudovima i nadležnim organima. Međutim, fiskalizacija se primjenjuje na sve ostale usluge advokata, kao što su pravni savjeti, sastavljanje pravnih dokumenata i druge konsultantske usluge. Cilj je prilagoditi fiskalizaciju specifičnostima advokatske djelatnosti.

Konsultantske usluge koje pružaju advokati uglavnom se odnose na opće pravne savjete i ne uključuju specifične detalje o predmetima ili klijentima, pa evidentiranje takvog prometa putem fiskalizacije ne bi nužno otkrivalo sadržaj profesionalne tajne. Isto je slučaju sa sastavljanjem sastavljanje tužbi, prijedloga, zahtjeva, molbi, pravnih lijekova, predstavki i drugih podnesaka, kao i sastavljanje ugovora, testamenata, poravnanja, izjava, općih i pojedinačnih akata i drugih isprava. Fiskalni račun bi sadržavao samo osnovne podatke o vrsti usluge i iznosu, bez detalja o predmetu ili identitetu klijenta. I trenutni fiskalni račun u maloprodaji ne sadrži identitet kupca, pa se isto može primijeniti i kod advokata.

Pravno zastupanje, s druge strane, često uključuje osjetljive informacije i specifične podatke o predmetima i klijentima, pa bi fiskalizacija takvih usluga mogla ugroziti povjerljivost i profesionalnu tajnu. Zastupanje pred sudovima je jedan od osnovnih oblika advokatske djelatnosti, koji uključuje vođenje postupaka u ime i za račun klijenata pred sudskim i drugim nadležnim organima. Međutim, zastupanje nije ograničeno samo na sudske postupke. Advokati pružaju i druge usluge zastupanja, kao što su posredovanje u pravnim poslovima, mirno rješavanje sporova, zastupanje u upravnim i drugim postupcima, te obavljanje poslova pravne pomoći u ime i za račun klijenata.

Dakle, ako se usluge pravnog zastupanja pred sudovima izuzmu iz obaveze fiskalizacije, a evidentiraju se samo konsultantske usluge na općem nivou, rizik od otkrivanja profesionalne tajne je znatno smanjen ili praktično nepostojeći. Ove aktivnosti se mogu smatrati i dijelom konsultativne djelatnosti, naročito kada advokat zastupa klijenta u pregovorima, sklapanju ugovora ili pruža pravne savjete u vezi sa pravnim poslovima i sporovima, a ne vodi formalni sudski postupak.

Odjeljak C. Predmet fiskalizacije

Član 9. (Transakcije koje su predmet fiskalizacije)

Ovim članom se definiraju vrste transakcija koje podliježu fiskalizaciji, odnosno za koje obveznik fiskalizacije mora provoditi fiskalne procedure. To uključuje prodaju proizvoda, robe, usluga i prava, prijenos imovine pravnih lica, ustupanje autorskih prava i licenci, transakcije putem samouslužnih automata, usluge u okviru privredne djelatnosti, davanje poklona ili nagrada (osim poslovnih uzoraka u uobičajenim količinama), usluge izvršene u svoje ime za

račun drugog lica, razmjenu usluga za druga dobra ili usluge, kao i druge transakcije propisane podzakonskim aktima. Izuzete su transakcije prodaje lične imovine fizičkih lica koje nisu dio redovne djelatnosti. Ovaj član jasno određuje opseg fiskalizacije kako bi se osigurala transparentnost i kontrola poreznih obaveza.

Član 10. (Momenat fiskalizacije transakcija)

Ovim članom se utvrđuje trenutak kada nastaje obaveza fiskalizacije: to je prvi od dva događaja — izvršenje transakcije ili plaćanje po transakciji. Za obveznike PDV-a, momenat fiskalizacije usklađuje se s propisima o PDV-u u BiH. Ova odredba osigurava pravovremenu evidenciju i izvještavanje o transakcijama, što je ključno za efikasan porezni nadzor.

Član 11. (Načini plaćanja u transakcijama)

Član precizira vrste plaćanja u fiskaliziranim transakcijama: gotovinsko plaćanje obuhvata direktnu predaju novca, kao i plaćanja putem platnih kartica, bona ili vaučera; bezgotovinsko plaćanje podrazumijeva prijenos novca između računa ili namirenje obaveza bez upotrebe gotovine; kombinovano plaćanje predstavlja plaćanje koje se dijelom vrši gotovinski, a dijelom bezgotovinski. Ova klasifikacija omogućava pravilnu evidenciju i fiskalizaciju različitih oblika plaćanja.

II. IZDAVANJE RAČUNA

Odjeljak A. Elektronska faktura

Član 12. (Elektronska faktura)

Definira elektronsku fakturu (e-fakturu) kao račun u strukturiranom elektronskom formatu koji omogućava automatsku i elektronsku obradu. Također propisuje da format e-fakture mora biti usklađen sa evropskim standardom EN 16931, čime se osigurava interoperabilnost i usklađenost sa međunarodnim normama.

Član 13. (Sadržaj e-fakture)

Navodi obavezne podatke koje e-faktura mora sadržavati, uključujući identifikacione podatke izdavaoca i klijenta, detalje o transakciji, PDV elemente, instrukcije za plaćanje, sigurnosne brojeve i QR kod. Time se garantuje potpuna i jasna evidencija transakcija, što omogućava pouzdanu fiskalnu kontrolu i transparentnost.

Član 14. (Autentičnost e-fakture)

Propisuje da autentičnost porijekla, integritet sadržaja i čitljivost e-fakture moraju biti osigurani od izdavanja do kraja roka čuvanja. To se postiže korištenjem elektronskog sertifikata i potpisa, čime se garantuje vjerodostojnost i nepromjenjivost fakture u digitalnom obliku.

Član 15. (Obaveza izdavanja e-fakture)

Utvrđuje obavezu izdavanja, slanja i prihvatanja e-fakture za transakcije između obveznika PDV-a ili poreza na dobit (B2B) na teritoriji Federacije BiH, ako je plaćanje bezgotovinsko. Također dozvoljava izdavanje e-fakture u drugim slučajevima, uz saglasnost primaoca ili registraciju na Centralnoj platformi za fiskalizaciju (CPF). Ovim se potiče digitalizacija i efikasnost u poslovanju.

Član 16. (E-fakture u transakcijama sa javnim organima)

Propisuje obavezu izdavanja, slanja i prihvatanja e-fakture u transakcijama između obveznika fiskalizacije i javnih organa (B2G). Izuzetak je za račune vezane za odbranu i sigurnost gdje su potrebne posebne mjere zaštite. Ovaj član osigurava transparentnost i efikasnost u javnoj nabavci i poslovanju sa državnim institucijama.

Odjeljak B. Fiskalni računi

Član 17. (Fiskalni račun)

Definira fiskalni račun kao svaki račun, u papirnoj ili elektronskoj formi, koji nije elektronska faktura (e-faktura) po standardima iz člana 13. Fiskalni računi se izdaju za transakcije tipa B2C (business-to-consumer), odnosno u poslovanju između obveznika fiskalizacije i krajnjeg potrošača.

Član 18. (Sadržaj fiskalnog računa)

Propisuje obavezne elemente fiskalnog računa, uključujući naziv „FISKALNI RAČUN“, datum i vrijeme izdavanja, broj računa, identifikacione podatke izdavaoca, detalje o artiklima, PDV elemente, sigurnosne brojeve (VBR, SBR) i QR kod. Također se propisuje označavanje računa sa „SAMOFAKTURISANJE“ kada je primjenjivo, te obaveza izdavaoca da unese tačne i potpune podatke. Računi koji ne ispunjavaju ove uslove nisu priznati kao validni za porezne potrebe.

Član 19. (Sljednost računa)

Utvrđuje obavezu obveznika fiskalizacije da numerički broje račune u neprekidnom redoslijedu bez praznina, uz mogućnost prekida na početku nove kalendarske godine. Također, obveznik mora internim aktom urediti pravila numeracije, popis mjesta poslovanja i dodijeljene oznake ESET-a, čime se osigurava uredna evidencija i kontrola fiskalnih računa.

Član 20. (Obaveza izdavanja fiskalnih računa)

Propisuje da se fiskalni račun izdaje za transakcije obveznika fiskalizacije koje nisu obuhvaćene obavezom izdavanja e-fakture (član 16), ako je plaćanje gotovinsko. Fiskalni račun mora sadržavati propisane podatke i biti izdat putem fiskalizacijske procedure. Izuzetak je za elektronske usluge ili transakcije ugovorene i plaćene putem digitalnih kanala, gdje račun može biti dostavljen digitalno, uz saglasnost klijenta ako je fizičko lice ili nije obveznik fiskalizacije.

Odjeljak C. Način izdavanja računa

Član 21. (Izdavanje računa)

Propisuje se obaveza obveznika fiskalizacije da mora izdati račun u papirnom ili digitalnom obliku na zahtjev kupca, osim u posebnim slučajevima gdje je fiskalizacija obavezna, ali izdavanje računa nije. Svrha člana je osigurati da kupci dobiju vjerodostojan dokaz o transakciji, dok se istovremeno omogućava pojednostavljenje i fleksibilnost u posebnim situacijama (npr. prodaja karata, parking, usluge kladjenja). Također, omogućava izdavanje računa preko ovlaštenih trećih lica ili samofakturisanje, te osigurava kontrolu i nadzor Porezne uprave.

Član 22. (Samofakturisanje)

Propisuje se da je kupac, koji je obveznik fiskalizacije, dužan sam izdati račun i evidentirati ga kada kupuje od lica koja nisu porezni obveznici, osim ako prodavac koristi Centralnu platformu za fiskalizaciju (CPF). Svrha člana je spriječiti porezne zloupotrebe i osigurati evidenciju transakcija u situacijama kada prodavac nije registrovan, čime se povećava porezna transparentnost.

Član 23. (Provjera računa)

Klijenti mogu provjeriti da li je njihov račun prijavljen Poreznoj upravi do 60 dana od izdavanja, putem CPF, QR koda ili linka na računu. Svrha člana je omogućiti transparentnost i kontrolu poreznih obaveza, kao i zaštitu prava kupaca da provjere validnost računa.

Član 24. (Obavijest o izdavanju računa)

Obveznik fiskalizacije mora na vidnom mjestu istaknuti obavijest o obavezi izdavanja i preuzimanja računa, te prava klijenta da ne plati bez računa i da vrati reklamiranu robu ako račun nije izdat. Svrha člana je podizanje svijesti kupaca o njihovim pravima i obavezama obveznika fiskalizacije, te jačanje porezne discipline.

Odjeljak D. Čuvanje računa

Član 25. (Čuvanje računa)

Izdavaoci računa dužni su ih čuvati u skladu sa poreznim i računovodstvenim propisima, a Porezna uprava najmanje 11 godina. Svrha člana je osigurati dugoročnu dostupnost i sigurnost fiskalnih podataka radi poreznog nadzora i revizije.

Član 26. (Čuvanje digitalnih podataka o transakciji)

Digitalni podaci o transakcijama moraju biti arhivirani nepromijenjeni, zaštićeni i isključivo na teritoriji Federacije BiH, uz jasno prepoznavanje eventualnih nedostataka u evidenciji. Prijenos podataka u eksterni sistem je moguć samo ako se čitljivost i integritet podataka ne narušavaju. Svrha je osigurati sigurnost, integritet i dostupnost digitalnih fiskalnih podataka za potrebe kontrole i nadzora.

Član 27. (Čuvanje fiskalnog računa)

Klijent je dužan da fiskalni račun preuzme i čuva u radijusu od 20 metara od mjesta izdavanja, te ga na zahtjev pokaže nadzornim organima. Svrha člana je omogućiti efikasnu kontrolu i dokazivanje valjanosti transakcija na licu mjesta.

III. ELEKTRONSKI SISTEM ZA EVIDENTIRANJE TRANSAKCIJA

Odjeljak A. Karakteristike elektronskog sistema za evidentiranje transakcija

Član 28. (Elektronski sistem za evidentiranje transakcija (ESET))

Uređuje se ESET kao softverska aplikacija ili cloud rješenje koje omogućava kompletan proces fiskalizacije, uključujući unos podataka, sastavljanje i izdavanje računa, kreiranje i potpisivanje elektronskih faktura, komunikaciju sa Poreznom upravom putem sigurnosnog modula (SM), te arhiviranje podataka. Svrha ove odredbe je uspostavljanje standardiziranog i sigurnog sistema za elektronsku evidenciju i fiskalizaciju transakcija, čime se osigurava transparentnost, tačnost i pravovremenost u evidentiranju poslovnih aktivnosti. Posebno je naglašeno da za djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva ESET može imati dodatne funkcije poput sastavljanja i izdavanja narudžbenica, elektronskog potpisivanja i izrade računa na osnovu narudžbenica, što olakšava fiskalizaciju u tim specifičnim djelatnostima. Također, ESET može imati dodatne funkcije za izdavanje otpremnica i povezane procese, što dodatno proširuje njegovu primjenu u poslovnoj praksi. Odredba omogućava instalaciju ESET-a na različite uređaje, uključujući računare, mobilne telefone, tablete i fiskalne kase, čime se postiže fleksibilnost u korištenju sistema. Definirane su i vrste ESET-a: za fiskalne račune, za e-fakture i kombinovani sistem, što omogućava prilagođavanje različitim potrebama korisnika. Obaveza korisnika je da ESET koristi na način koji garantuje potpunu, ispravnu i pravovremenu evidenciju svake transakcije, čime se osigurava integritet i pouzdanost podataka. Korištenje sigurnosnog modula (SM) je obavezno i propisano posebnim članom, što dodatno osigurava sigurnost i zaštitu podataka u sistemu.

Član 29. (Izuzeća od elektronskog sistema za evidentiranje transakcija)

Ovaj član jasno definira koje uređaje i programe ne treba smatrati dijelom Elektronskog sistema za evidentiranje transakcija (ESET). Izuzeća uključuju samouslužne uređaje i automate, računovodstvene programe, kao i druge sisteme koje Ministar može definirati podzakonskim aktima. Cilj je precizno odvojiti ESET od drugih sistema koji ne podliježu fiskalizaciji, čime se izbjegava nepotrebna regulacija i osigurava jasna pravna distinkcija u primjeni zakona.

Član 30. (Sigurnosni modul (SM))

Sigurnosni modul je ključna softverska komponenta unutar ESET-a koja garantuje sigurnu obradu, zaštitu i integritet podataka o transakcijama. SM omogućava autentifikaciju, autorizaciju, enkripciju, digitalno potpisivanje i evidenciju svake transakcije, čime se

sprečavaju zloupotrebe i neovlaštene izmjene podataka. Također, SM komunicira sa Poreznom upravom i izvršava njene naredbe, osiguravajući pravovremenu kontrolu i nadzor fiskalnih podataka. U slučaju kršenja pravila ili prestanka poslovanja poreznog obveznika, Porezna uprava može obustaviti rad SM, čime se onemogućava dalja fiskalizacija.

Član 31. (Tehničke i funkcionalne karakteristike)

Ovaj član daje Ministarstvu ovlaštenje da, uz konsultacije sa Stručnim odborom za fiskalne sisteme, donese podzakonske akte kojima će detaljno urediti tehničke i funkcionalne specifikacije ESET-a, sigurnosnog modula i sistema komunikacije sa Poreznom upravom. Time se osigurava standardizacija, usklađenost sa tehnološkim zahtjevima i efikasno funkcioniranje fiskalnog sistema u praksi.

Odjeljak B. Stavljanje ESET-a u promet

Član 32. (Registrovani proizvođač ili zastupnik (RPZ))

Ovaj član uvodi obavezu da se Elektronski sistem za evidentiranje transakcija (ESET) na teritoriji Federacije može plasirati isključivo preko registrovanih proizvođača ili zastupnika (RPZ). Time se osigurava kontrola kvaliteta i usklađenosti ESET-a sa zakonskim zahtjevima, kao i transparentnost tržišta. Status RPZ se stječe registracijom kod Ministarstva, traje pet godina i može biti oduzet ako se ne ispune propisani uslovi, čime se štiti integritet sistema.

Član 33. (Uslovi za stjecanje i gubitak statusa RPZ)

Član detaljno propisuje uslove koje privredna društva moraju ispuniti da bi stekla status RPZ, uključujući registraciju i djelatnost u relevantnim oblastima (programiranje, proizvodnja računara i softvera), tehničke i kadrovske kriterije (stručni kadar, certifikati kvaliteta, servisna mreža), te finansijske garancije. Također, definirani su razlozi za gubitak statusa RPZ, kao što su neispunjavanje uslova, zloupotrebe ili neusklađenost sa zakonom. Ova odredba osigurava da samo pouzdani i kvalificirani subjekti mogu učestvovati u plasmanu ESET-a, čime se garantuje sigurnost i kvalitet fiskalnih sistema.

Član 34. (Aktiviranje garancije)

Ovaj član propisuje aktiviranje garancije koju RPZ mora osigurati kao finansijsku sigurnost u slučaju nepoštivanja zakonskih obaveza, naročito kod oduzimanja statusa RPZ zbog ozbiljnih povreda propisa. Garancija služi kao sredstvo kompenzacije za oštećene obveznike i Budžet Federacije, čime se dodatno štiti finansijska stabilnost i povjerenje u sistem.

Član 35. (Ovlaštenje za puštanje u promet ESET-a)

Prije puštanja ESET-a u promet, RPZ mora pribaviti od Ministarstva odobrenje koje potvrđuje tehničku i funkcionalnu usklađenost sistema sa zakonskim zahtjevima. Svaka izmjena na ESET-u zahtijeva novo odobrenje, a neodobrene promjene dovode do gubitka važenja odobrenja. Ministarstvo ima ovlaštenje da oduzme odobrenje i naloži obustavu upotrebe sistema ukoliko se ne poštuju propisani standardi. Troškove ispitivanja snosi RPZ, a tehničku provjeru vrši Stručni odbor za fiskalne sisteme. Ova odredba osigurava visok nivo kontrole kvaliteta i sigurnosti ESET-a na tržištu.

Član 36. (Upotreba ESET-a)

Ovaj član uređuje prava i obaveze obveznika fiskalizacije u pogledu korištenja ESET-a. Obveznik ima slobodu izbora proizvođača ili zastupnika sa statusom RPZ, ali mora sklopiti pismeni ugovor kojim se definiraju prava i obaveze. također, obveznik je dužan provjeriti da li je ESET odobren od Ministarstva i upoznati se sa njegovim karakteristikama prije upotrebe. Cilj je osigurati transparentnu, sigurnu i zakonitu upotrebu fiskalnih sistema.

Član 37. (Održavanje ESET-a)

Održavanje ESET-a može vršiti samo privredno društvo koje je steklo status ovlaštenog servisa kod Porezne uprave, uz ispunjenje strogo definiranih tehničkih, kadrovskih i pravnih uslova. Ovlašteni servis je odgovoran za implementaciju, održavanje i podršku ESET-a, a

troškove snosi obveznik fiskalizacije. Ova odredba garantuje kvalitetnu i sigurnu tehničku podršku fiskalnim sistemima.

Član 38 (Javno dostupni registri)

Ministarstvo i Porezna uprava vode i objavljuju javno dostupne registre o statusu RPZ, odobrenjima za puštanje ESET-a u promet i statusu ovlaštenih servisa. Time se osigurava transparentnost i dostupnost informacija za sve zainteresovane strane, što doprinosi boljoj kontroli i povjerenju u sistem.

Član 39. (Stručni odbor za fiskalne sisteme)

Osnivanje Stručnog odbora za fiskalne sisteme ima za cilj izvršavanja aktivnosti definiranih ovim zakonom. Odbor predstavlja ključni stručni organ koji osigurava tehničku kvalitetu i usklađenost fiskalnog sistema sa savremenim tehnologijama. Sastav odbora uključuje stručnjake iz oblasti finansija, računarstva i IT, što garantuje multidisciplinarni pristup i stručnost u donošenju odluka. Javni poziv za članove osigurava transparentnost i kvalitet izbora. Zabranjuje se sukob interesa članova odbora, što doprinosi nepristrasnosti i integritetu rada odbora. Zahtjev da najmanje tri člana budu univerzitetski profesori s relevantnim iskustvom dodatno osigurava visok nivo stručnosti i akademske kompetencije. Mandat od četiri godine s mogućnošću ponovnog imenovanja pruža kontinuitet rada odbora, uz obavezu održavanja minimalnog broja stalnih članova radi stabilnosti. Financiranje iz budžeta i administrativna podrška Ministarstva osiguravaju funkcionalnost i operativnost odbora.

Odjeljak C. Iznajmljivanje ESET-a

Član 40. (Iznajmljivanje ESET-a)

Omogućava obveznicima fiskalizacije koji rade na privremenim i pokretnim prodajnim mjestima (sajmovi, manifestacije, izložbe) da koriste ESET putem iznajmljivanja od ovlaštenih servisa. Propisuje uslove trajanja ugovora, registraciju ESET-a na korisnika i evidenciju iznajmljivanja. Cilj je fleksibilnost u korištenju fiskalnih sistema uz održavanje kontrole i zakonitosti.

Član 41. (Privremena i pokretna prodajna mjesta)

Definira šta se smatra privremenim i pokretnim prodajnim mjestima, kao što su sajmovi, štandovi, kiosci i druge lokacije bez stalne fizičke instalacije. Ove lokacije podliježu posebnim uslovima i odobrenjima, što omogućava prilagođenu regulaciju prodaje u neformalnim i privremenim okruženjima.

Član 42. (Registar iznajmljenih ESET-a)

Porezna uprava je obavezna uspostaviti registar iznajmljenih ESET-a, u kojem će se voditi podaci o svim iznajmljivanjima. Ovaj registar je dostupan ovlaštenim servisima radi efikasne kontrole i nadzora, čime se osigurava zakonitost i transparentnost u procesu iznajmljivanja fiskalnih sistema.

Član 43. (Obaveze ovlaštenog servisa kod iznajmljivanja ESET-a)

Ovaj član propisuje obaveze ovlaštenih servisa u procesu iznajmljivanja ESET-a. Servis mora zaključiti jasan pisani ugovor sa korisnikom, osigurati ispravnost i funkcionalnost uređaja pri predaji, pružiti podršku i obuku korisniku, te održavati ESET tokom trajanja iznajmljivanja. Također, servis je dužan prijaviti Poreznoj upravi svaku sumnju na zloupotrebu. Cilj je osigurati kvalitetnu uslugu, sigurnost i zakonitost u korištenju iznajmljenih fiskalnih sistema.

Član 44. (Prava ovlaštenog servisa kod iznajmljivanja ESET-a)

Ovlašteni servis ima pravo privremeno obustaviti rad ESET-a u slučaju sumnje na zloupotrebu ili tehničku neispravnost, uz obavezno obavješćavanje korisnika i Porezne uprave. Ova odredba štiti integritet fiskalnog sistema i omogućava pravovremenu reakciju na moguće nepravilnosti.

Član 45. (Obaveze korisnika kod iznajmljivanja ESET-a)

Korisnik je dužan koristiti ESET u skladu sa ugovorom i uputstvima, omogućiti pristup servisu i Poreznoj upravi radi održavanja i kontrole, te poštovati propisano trajanje iznajmljivanja bez neovlaštenog produženja. Ove obaveze garantuju pravilno i zakonito korištenje iznajmljenih fiskalnih uređaja.

IV. EVIDENTIRANJE TRANSAKCIJA

Odjeljak A. Centralna platforma za fiskalizaciju

Član 46. (Centralna platforma za fiskalizaciju (CPF))

CPF predstavlja centralni informacijski sistem kojim upravlja Porezna uprava, a koji omogućava fiskalizaciju računa, razmjenu podataka, kontrolu i upravljanje ovlaštenjima. Platforma je ključna za efikasno praćenje i obradu fiskalnih podataka, uz obavezu kontinuiranog unapređenja i zaštite podataka.

Član 47. (Aplikacija SMe-račun)

Ovim članom se omogućava pojednostavljeno fiskaliziranje putem besplatne aplikacije SMe-račun za određene kategorije obveznika (paušalci i samostalni poduzetnici bez PDV obaveza). Time se olakšava fiskalizacija malim obveznicima i smanjuju troškovi, uz definirane uslove korištenja i ograničenja.

Član 48. (Registracija proizvođača i zastupnika u CPF-u)

Proizvođači i zastupnici sa statusom RPZ dužni su se elektronski registrovati u CPF-u, kao i registrovati svaki ESET za koji imaju odobrenje. Sistem generiše jedinstveni kod ESET-a koji se integriše u uređaj radi identifikacije i kontrole. Ova odredba osigurava transparentnost i praćenje fiskalnih uređaja u sistemu.

Član 49. (Registracija servisa)

Ovlašteni servisi se registruju u CPF-u, a obveznici fiskalizacije obavezni su dostaviti podatke o servisu koji održava njihov ESET. Servisi imaju pristup informacijama o korisnicima svojih usluga, što omogućava efikasnu koordinaciju i nadzor održavanja fiskalnih sistema.

Član 50. (Obaveza registracije za izdavanje računa)

Automatski se registruju kao obveznici fiskalizacije lica koja su već registrovana kod Porezne uprave i ispunjavaju uslove, dok se nova lica automatski evidentiraju prilikom registracije. Ova odredba osigurava potpunu evidenciju i obuhvat fiskalizacijom svih relevantnih subjekata.

Član 51. (Registracija mjesta poslovanja)

Ovaj član propisuje obavezu obveznika fiskalizacije da putem Centralne platforme za fiskalizaciju (CPF) registruje svako mjesto poslovanja najkasnije 48 sati prije početka rada. Registracija obuhvata detaljne podatke o mjestu poslovanja, kao što su identifikacioni broj, adresa, tip i djelatnost, radno vrijeme, način plaćanja, te status vlasništva. Time se osigurava precizna evidencija svih lokacija na kojima se obavlja fiskalizirana djelatnost, što omogućava efikasniju kontrolu i nadzor poreznih obaveza. Također, propisana je obaveza ažuriranja podataka i potvrda registracije putem elektronskog koda.

Član 52. (Registracija ESET-a)

Obveznik fiskalizacije mora prijaviti ESET koji koristi putem CPF-a, također najkasnije 48 sati prije početka rada. Registracija uključuje osnovne podatke o obvezniku i samom ESET-u (vrsta, serijski broj, datumi nabavke i eventualnog prestanka upotrebe). Ova evidencija omogućava Poreznoj upravi praćenje i kontrolu fiskalnih uređaja u upotrebi, čime se povećava transparentnost i sigurnost fiskalizacije.

Član 53. (Registracija operatera)

Propisuje se obaveza registracije svakog operatera koji izdaje račune putem CPF-a, najkasnije 48 sati prije prve upotrebe. Operateri se identifikuju jedinstvenim kodom povezanim sa njihovim matičnim brojem ili identifikacionim brojem obveznika. Ova odredba osigurava jasnu evidenciju i odgovornost lica koja upravljaju fiskalnim sistemima, omogućavajući efikasnu kontrolu i sprečavanje zloupotreba. Također, propisuje se obaveza pravovremenog ažuriranja podataka o operaterima.

Član 54. (Registracija drugih informacionih sistema)

Obveznik fiskalizacije mora prijaviti i druge informaciono-tehnološke sisteme koji komuniciraju sa ESET-om, putem CPF-a, najkasnije 48 sati prije početka korištenja. Registracija obuhvata osnovne podatke o sistemu, što omogućava Poreznoj upravi praćenje i kontrolu svih povezanih sistema u fiskalizaciji. Ova odredba doprinosi integritetu i sigurnosti fiskalnog sistema, a detalje o vrstama sistema i registraciji uređuje Ministar podzakonskim aktima.

Član 55. (Registracija izdavaoca i primaoca e-fakture)

Ovaj član propisuje obavezu izdavaoca i primaoca e-fakture da se registruju na Centralnoj platformi za fiskalizaciju (CPF) prije početka izdavanja ili zaprimanja e-fakture. Definiraju se kategorije lica koja su obavezna na registraciju, uključujući i subjekte sa sjedištem u inostranstvu. Cilj je osigurati evidenciju i identifikaciju svih učesnika u procesu elektronskog izdavanja računa, što doprinosi transparentnosti i efikasnoj kontroli fiskalnih tokova.

Član 56. (Registracija posredničkih servisa)

Posrednički servisi koji omogućavaju razmjenu e-fakture moraju se registrovati na CPF-u i prethodno dokazati usklađenost svojih sistema putem testiranja. Porezna uprava vodi i objavljuje listu registrovanih servisa, a servisi su dužni pravovremeno obavještavati o izmjenama podataka. Ova odredba osigurava pouzdanost i sigurnost posredničkih servisa u elektronskoj razmjeni fakture.

Član 57. (Knjiga prodaje i nabavke)

CPF automatski generiše knjigu prodaje i nabavke na osnovu fiskaliziranih računa, dostupnu obvezniku za pregled i eventualne ispravke. Obveznik je dužan redovno vršiti uvid i potvrditi tačnost podataka. Time se olakšava praćenje poreznih obaveza i smanjuju administrativni troškovi.

Odjeljak B. Provođenje postupka fiskalizacije

Član 58. (Priprema za provođenje postupka fiskalizacije)

Propisuje se obavezu svih obveznika fiskalizacije da koriste ESET i da su ti sistemi povezani na internet radi real-time komunikacije sa Poreznom upravom. Također, obveznici moraju ispuniti sve prethodne registracijske obaveze prije početka izdavanja računa. Cilj je osigurati efikasnu i pravovremenu fiskalizaciju.

Član 59. (Infrastruktura javnih ključeva)

Obveznici moraju koristiti elektronske certifikate koje izdaje Porezna uprava, koja je zadužena za njihovu administraciju i sigurnost. Ova infrastruktura omogućava sigurnu autentifikaciju i zaštitu podataka u procesu fiskalizacije.

Član 60. (Elektronski potpis)

Obveznik fiskalizacije mora koristiti elektronski potpis izdat od ovlaštenog davaoca usluge certificiranja, u skladu sa važećim propisima. Elektronski potpis osigurava pravnu valjanost i integritet fiskalnih dokumenata.

Član 61. (Dodjela VBR fiskalnom računu)

Prije izdavanja fiskalnog računa, obveznik ga mora poslati Poreznoj upravi na provjeru. Ukoliko račun zadovoljava uslove, Porezna uprava dodjeljuje verifikacijski broj računa (VBR),

čime se potvrđuje uspješna fiskalizacija. Račun se može izdati tek nakon dobijanja VBR, osim u izuzetnim slučajevima. Ova procedura garantuje validnost i kontrolu fiskalnih računa.

Član 62. (Fiskalizacija e-fakture)

E-fakture se dostavljaju Poreznoj upravi putem pristupne tačke, koja provjerava ispunjenost zakonskih uslova. Nakon uspješne provjere, šalje se potvrda o uspješnosti, što omogućava dostavu fakture klijentu. Ova procedura osigurava zakonitost i sigurnost elektronskog izdavanja računa. Klijent prima e-fakturu preko pristupne tačke Porezne uprave, istovremeno ili nakon potvrde uspješne fiskalizacije. Time se osigurava pravovremena i sigurna dostava fiskalnih dokumenata krajnjim korisnicima.

Član 63. (Fiskalizacija otpremnice i narudžbenice)

Član 63 propisuje posebne obaveze za obveznike fiskalizacije u vezi sa otpremnicama i narudžbenicama. Svaka otpremnica i narudžbenica koju izda obveznik fiskalizacije mora biti odmah, nakon izdavanja, elektronski dostavljena Poreznoj upravi putem internet veze. Ova mjera omogućava Poreznoj upravi da u realnom vremenu prati promet robe i usluga, čime se povećava transparentnost i smanjuje mogućnost poreznih utaja. Dostava se vrši korištenjem ESET-a. Svako otpremnici i narudžbenici mora biti dodijeljen jedinstveni i neponovljivi alfanumerički identifikator – SB koji generiše ESET.

Odjeljak C. Posrednički servis

Član 64. (Posrednički servis)

Posrednički servis je privredno društvo koje mora dobiti potvrdu o usklađenosti od Porezne uprave, čime se osigurava da ispunjava zakonske i sigurnosne standarde za posredovanje u razmjeni e-fakture. Prije testiranja usklađenosti, posrednički servis mora dostaviti dokumentaciju koja potvrđuje implementaciju zakona o zaštiti ličnih podataka, važeći ISO/IEC 27001 certifikat (standard za upravljanje sigurnošću informacija), izjavu o obimu usluga i garanciju da podaci neće biti preneseni van Federacije. Ove obaveze osiguravaju zaštitu ličnih podataka i sigurnost podataka u skladu sa zakonskim propisima o zaštiti ličnih podataka. Posrednički servis je dužan redovno obnavljati ISO/IEC 27001 certifikat i dostavljati najnoviju verziju Poreznoj upravi, čime se kontinuirano potvrđuje njegova usklađenost sa sigurnosnim standardima. Nepoštivanje ove obaveze rezultira uklanjanjem sa Liste registrovanih posredničkih servisa, što štiti integritet sistema fiskalizacije. Porezna uprava ima zadatak da obavijesti obveznike fiskalizacije o brisanju posredničkog servisa sa liste, što omogućava transparentnost i pravovremenu informiranost korisnika usluga. Posrednički servis je odgovoran za softversko rješenje koje nudi za razmjenu e-fakture, dok je za ispravno izdavanje i zaprimanje e-fakture odgovoran sam obveznik fiskalizacije. Također, posrednički servis i korisnici (izdavalac ili primalac fakture) sklapaju ugovor kojim se definiraju međusobna prava i obaveze, što pravno uređuje njihov odnos i odgovornosti.

Član 65. (Obaveze posredničkog servisa)

Posrednički servis je odgovoran za softversko rješenje koje pruža za razmjenu e-fakture. To znači da servis mora osigurati funkcionalan, siguran i usklađen softver koji omogućava efikasnu i pouzdanu komunikaciju između izdavalaca i primalaca fakture. Za ispravno izdavanje i zaprimanje e-fakture odgovoran je obveznik fiskalizacije, odnosno krajnji korisnik koji izdaje ili prima fakturu. Ovo jasno razgraničava odgovornosti – posrednik pruža tehničku platformu, dok je obveznik fiskalizacije odgovoran za tačnost i zakonitost samih fakture. Posrednički servis i izdavalac ili primalac e-fakture sklapaju ugovor kojim uređuju međusobna prava i obaveze. Ovaj ugovor pravno uređuje odnos između korisnika i servisa, definirajući odgovornosti, usluge i eventualne obaveze u vezi sa korištenjem softvera i razmjenom podataka.

Član 66. (Obaveze pristupnih tačaka koje nisu posrednički servisi)

Takve pristupne tačke moraju proći testiranje usklađenosti koje provodi Porezna uprava, ali nisu obavezne dostavljati detaljnu dokumentaciju kao posrednički servisi, čime se pojednostavljuje njihov pristup sistemu. Nakon uspješnog testiranja, dobijaju potvrdu o usklađenosti, ali se ne objavljuju na Listi registrovanih posredničkih servisa, što ih razlikuje od formalno priznatih posrednika u sistemu. Pristupne tačke koje nisu posrednički servisi također podliježu testiranju usklađenosti, ali bez potrebe za dostavom detaljne dokumentacije i ne objavljuju se na listi posredničkih servisa, što razlikuje nivo njihove odgovornosti i službenog statusa u sistemu.

Odjeljak D. Prekid elektronske veze

Član 67. (Prekid elektronske veze)

Ova odredba omogućava obvezniku fiskalizacije da nastavi izdavati fiskalne račune i u slučaju prekida internet veze, ali bez VBR-a (vrijednosnog broja računa), uz obavezu da računi sadrže SBR (serijski broj računa) i budu odštampani na papiru. Svrha je osigurati kontinuitet poslovanja i fiskalnog evidentiranja, čak i u tehnički otežanim uslovima. Propisuje obavezu obveznika da u roku od 48 sati uspostavi elektronsku vezu i dostavi Poreznoj upravi i primaocima račune izdate tokom prekida. Ova odredba osigurava naknadnu fiskalizaciju i pravnu validaciju računa, čime se održava fiskalna transparentnost i kontrola. Računi izdati u prekidu veze smatraju se uredno fiskaliziranim ako je naknadna fiskalizacija izvršena u propisanom roku. Time se štiti obveznik koji je postupio u skladu sa zakonskim procedurama, a istovremeno održava integritet fiskalnog sistema. Omogućava opravdane razloge za prekid veze (promjena uređaja, tehnički problemi, više sile) uz obavezu obavještanja Porezne uprave i dostavljanja dokaza. Ova odredba unosi fleksibilnost i pravnu sigurnost u nepredviđenim situacijama. Naglašava odgovornost obveznika za kapacitet mreže, što potiče tehničku spremnost i samostalno upravljanje infrastrukturuom za neometano poslovanje. Porezna uprava dodjeljuje VBR naknadno dostavljenim računima i vraća potvrdu obvezniku, čime se osigurava transparentnost i kontrola nad fiskalnim dokumentima.

Član 68. (Prekid rada ESET-a)

Omogućava obvezniku da u slučaju potpunog prekida rada elektronskog sistema za izdavanje računa (ESET) koristi poseban blok pisanih fiskalnih računa. Ova mjera je ključna za neprekidnost fiskalne evidencije u hitnim situacijama. Propisuje da poseban blok pisanih računa mora biti prethodno odobren od strane Porezne uprave, što osigurava kontrolu i sprečava zloupotrebe. Obveznik je dužan u roku od pet dana omogućiti ponovni rad ESET-a ili nabaviti drugi uređaj, što potiče brzu normalizaciju rada fiskalnog sistema. Propisuje obavezu naknadnog unosa pisanih računa u ESET i dostavu Poreznoj upravi i primaocima, čime se osigurava potpuna fiskalna evidencija i transparentnost. Porezna uprava dodjeljuje VBR naknadno dostavljenim računima i vraća potvrdu obvezniku, što omogućava pravnu validaciju i kontrolu. Na zahtjev klijenta, obveznik je dužan izdati račun sa VBR nakon naknadne fiskalizacije, čime se osigurava vjerodostojnost i pravna sigurnost računa. Ministar će podzakonskim aktom propisati detaljne procedure za validaciju pisanih računa i naknadnu fiskalizaciju, što doprinosi standardizaciji i pravnoj regulativi u slučaju prekida rada ESET-a.

Član 69. (Područja gdje nije moguće uspostaviti elektronsku vezu)

Ova odredba prepoznaje realnost da postoje lokacije gdje nije moguće uspostaviti internet vezu za fiskalizaciju u realnom vremenu. Omogućava obvezniku korištenje ESET-a u off-line modu bez VBR-a, oslobađajući ga obaveze izdavanja e-fakture dok veza nije dostupna. Time se osigurava fleksibilnost i prilagodljivost sistema u otežanim uslovima rada, a istovremeno se ne narušava fiskalni nadzor. Propisuje obavezu dostavljanja potvrde o nemogućnosti uspostavljanja veze od nadležnog organa za elektronske komunikacije, što unosi element kontrole i sprečava zloupotrebe prava na rad u offline modu. Obveznik je dužan redovno dostavljati fiskalne račune nastale u offline radu Poreznoj upravi, čime se osigurava naknadna fiskalizacija i potpuna evidencija prometa. Porezna uprava dodjeljuje VBR naknadno, čime se

računi pravno validiraju i integrišu u fiskalni sistem, održavajući njegovu cjelovitost i pouzdanost.

Član 70. (Provjera mogućnosti uspostavljanja elektronske veze)

Uređuje proceduru podnošenja zahtjeva za potvrdu o mogućnosti uspostavljanja elektronske veze, što je ključni korak za obveznike koji tvrde da nemaju pristup internetu. Definira potrebnu dokumentaciju, uključujući podatke o lokaciji i izjave operatora o nedostupnosti usluge, čime se osigurava objektivnost i vjerodostojnost zahtjeva. Nadležni organ za elektronsku komunikaciju donosi akt o dostupnosti ili nedostupnosti usluge u roku od 30 dana, što unosi pravnu sigurnost i jasne rokove u postupak. Potvrda vrijedi godinu dana, što omogućava periodično preispitivanje statusa i sprečava zloupotrebe. Propisuje obavezu obnavljanja potvrde, čime se osigurava ažurnost podataka i kontinuirana kontrola pristupa off-line režimu.

Član 71. (Fiskalizacija korektivnih akata)

Proširuje obaveze fiskalizacije i na korektivne račune, uključujući one s negativnim iznosima, što je važno za potpunu i preciznu evidenciju prometa i poreznih obaveza. Propisuje obavezu unošenja jedinstvenih identifikatora originalnog računa (VBR i SBR), što omogućava praćenje i povezivanje korektivnih računa s originalnim, čime se povećava transparentnost i sprečavaju zloupotrebe. Najavljuje detaljniju regulaciju načina sastavljanja, izdavanja i fiskalizacije korektivnih računa putem podzakonskih akata, što je značajno za precizno i usklađeno provođenje fiskalizacije u praksi.

Odjeljak E. Plaćanje računa

Član 72. (Registracija podataka za bezgotovinsko plaćanje)

Banke i drugi posrednici koji obavljaju bezgotovinska plaćanja za već fiskalizirane e-fakture obavezni su Poreznoj upravi prijaviti izvršene uplate u roku od 24 sata. Ova odredba osigurava pravovremenu evidenciju plaćanja, što je ključno za transparentnost i efikasnu kontrolu poreznih prihoda. Ovi subjekti moraju koristiti odobreno softversko rješenje koje omogućava povezivanje e-fakture s uplatama i sigurnu komunikaciju s Poreznom upravom. Time se garantira sigurnost podataka i integritet fiskalnog sistema. Obveznici se registruju u Centralni porezni registar (CPF) i elektronski dostavljaju podatke o uplati, što omogućava centraliziranu i standardiziranu evidenciju plaćanja. Definira minimalne podatke koji se moraju dostaviti (matični broj klijenta i subjekta, SBR računa, iznos i datum plaćanja), osiguravajući preciznu identifikaciju transakcija i njihovu povezivost s fiskaliziranim računima. Propisuje da subjekti ne smiju izvršiti uplatu bez kompletnih podataka, čime se sprečavaju greške i osigurava tačnost evidencije. Porezna uprava automatski provjerava podatke i šalje potvrdu o uspješnoj ili neuspješnoj registraciji, što uvodi mehanizam kontrole kvaliteta i pravovremenog ispravljanja grešaka. Jasno definira odgovornosti subjekta i klijenta u slučaju grešaka, osiguravajući da se propusti isprave brzo i efikasno, čime se održava pouzdanost sistema. Propisuju posebne slučajeve plaćanja preko posrednika izvan Federacije, poreznih zastupnika ili direktnih uplata klijenata, te plaćanja putem zamjene ili prijenosa prava, čime se pokrivaju različiti oblici transakcija i osigurava njihova fiskalna evidencija. Propisuje da se podaci dostavljaju za sva plaćanja, bilo potpuna ili djelimična, osim u slučaju obveznika koji sam registruje uplatu prema stavu (9), što osigurava potpunu evidenciju svih transakcija. Proširuje obaveze na slučajeve otkazivanja, promjene ili povrata plaćanja, uključujući slanje podataka s negativnim iznosima, što omogućava precizno praćenje i korekciju fiskalnih evidencija.

Član 73. (Tehničke i funkcionalne karakteristike)

Propisuje da će Ministar, na prijedlog Stručnog odbora za fiskalne sisteme, podzakonskim aktom urediti tehničke i funkcionalne karakteristike informacionog sistema za evidentiranje plaćanja e-fakture i komunikaciju s Poreznom upravom. To je ključno za standardizaciju, sigurnost i efikasnost fiskalnog sistema, osiguravajući da tehnička rješenja budu usklađena sa zakonskim zahtjevima i potrebama korisnika.

V. SISTEM NADZORA

Odjeljak A. Nadzor

Član 74. (Nadzor nad primjenom zakona)

Ministarstvo ima ulogu upravnog nadzora nad primjenom zakona i pripadajućih podzakonskih akata. Ova odredba jasno definira institucionalnu odgovornost za praćenje i usklađivanje provođenja zakonskih odredbi, što je ključno za dosljednu i pravilnu primjenu fiskalnog sistema. Porezna uprava vrši inspekcijski nadzor, što joj daje ovlasti za kontrolu i provođenje zakonskih mjera u praksi. Time se osigurava efikasna fiskalna kontrola i sprečavanje nepravilnosti. Federalna uprava za inspekcijske poslove, putem tržišnog inspektorata, ima nadzor nad obavezom izdavanja računa i oglašavanja. Ova odredba proširuje nadzor na tržišne inspekcije, čime se dodatno osigurava poštivanje zakonskih obaveza u oblasti fiskalizacije i zaštite potrošača.

Član 75. (Nadzor nad korištenjem ESET-a)

Porezna uprava ima ovlasti za nadzor u poslovnim prostorijama obveznika, što omogućava direktnu kontrolu pravilnog evidentiranja računa putem ESET-a i utvrđivanje činjenica značajnih za oporezivanje. Ova odredba je ključna za efikasnu primjenu fiskalnog sistema i sprečavanje poreznih nepravilnosti. Nadzor uključuje provjeru usklađenosti korištenja ESET-a sa zakonskim odredbama, čime se osigurava da obveznici poštuju tehničke i proceduralne zahtjeve fiskalizacije.

Odjeljak B. Zabranjene aktivnosti

Član 76. (Zabranjeno oglašavanje)

Ova odredba zabranjuje komercijalno oglašavanje, marketing ili bilo koji oblik reklame za ESET (Elektronski sistem za izdavanje računa) koji ne ispunjavaju zakonske i podzakonske zahtjeve. Time se štiti integritet fiskalnog sistema i sprečava plasiranje neodobrenih ili neusklađenih rješenja koja bi mogla narušiti sigurnost, pouzdanost i zakonitost fiskalizacije. Funkcija člana je da osigura da korisnici i tržište budu zaštićeni od potencijalno štetnih i nelegalnih ponuda.

Član 77. (Zabranjena upotreba neodobrenog ESET-a)

Ovim se zabranjuje korištenje hardvera ili softvera za izdavanje računa koji nisu registrovani ili odobreni za promet na teritoriji Federacije BiH. Ova odredba ima ključnu funkciju da osigura da svi uređaji i softverska rješenja budu provjereni i usklađeni sa tehničkim i sigurnosnim standardima, čime se štiti fiskalni sistem od neovlašćenih i nesigurnih tehnologija. Time se garantuje zakonitost i sigurnost fiskalizacije.

Član 78. (Zabranjena zloupotreba ličnih podataka)

Lični podaci prikupljeni u svrhu fiskalizacije smiju se koristiti isključivo za te svrhe ili u skladu sa svrhom njihovog prikupljanja. Ova odredba štiti privatnost i sprečava zloupotrebu podataka. Regulira odnose između klijenata i posrednika, izdavaoca računa ili IT pružaoca usluga u pogledu zaštite ličnih podataka, naglašavajući obaveze administratora i obrađivača podataka. Time se osigurava odgovorno i zakonito upravljanje podacima u procesu fiskalizacije. Primjena općih propisa o zaštiti ličnih podataka dodatno osigurava da se fiskalizacija provodi u skladu sa važećim zakonima o privatnosti, čime se štite prava fizičkih lica i jača povjerenje u sistem.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Odjeljak A. Posebne odredbe

Član 79. (Mjere zabrane obavljanja djelatnosti zbog neposjedovanja ESET-a)

Propisuje sankciju zabrane obavljanja djelatnosti na 60 dana ako inspektor utvrdi da obveznik ne posjeduje odobreni ESET. Ova mjera ima preventivnu i represivnu funkciju, osiguravajući

da svi obveznici koriste zakonski odobrene fiskalne uređaje, što je ključno za pravilnu evidenciju prometa i sprečavanje poreznih nepravilnosti. Pojačava sankciju na 90 dana u slučaju ponovljenog prekršaja u roku jedne godine, čime se dodatno potiče poštivanje zakonskih obaveza i smanjuje rizik od ponavljanja nepravilnosti. Pečaćenje prostora kao način provođenja zabrane jasno onemogućava dalji rad i naglašava ozbiljnost sankcije.

Član 80. (Mjere zabrane obavljanja djelatnosti zbog neizdavanja računa)

Predviđa zabranu rada na 30 dana ako obveznik ne izdaje račune putem ESET-a u trenutku fiskalizacije, čime se osigurava poštivanje obaveze fiskalnog evidentiranja svake transakcije. Sankcija se pojačava na 60 dana u slučaju ponovljenog prekršaja, što dodatno potiče zakonito ponašanje. Pečaćenje prostora kao mjera provođenja zabrane ima efektivnu funkciju u onemogućavanju daljeg nelegalnog poslovanja.

Član 81. (Mjere zbog neprijavlivanja iznajmljenog ESET-a)

Uređuje sankcije za neprijavlivanje iznajmljenog ESET-a Poreznoj upravi: zabrana rada na 60 dana za obveznika i trajna zabrana za ovlašteni servis. Ova odredba štiti integritet fiskalnog sistema i osigurava da svi uređaji budu pravilno evidentirani i pod nadzorom. Propisuje formalni postupak donošenja rješenja o mjerama, što osigurava pravnu sigurnost i transparentnost.

Član 82. (Otklanjanje nepravilnosti)

Inspektor ima ovlast da nalaže otklanjanje nepravilnosti u roku od 7 do 30 dana, što omogućava korektivne mjere bez odmah izračenih zabrana, potičući saradnju i usklađivanje sa zakonom. Ukoliko obveznik ne otkloni nepravilnosti, može mu se izreći zabrana rada iz člana 80., čime se osigurava sankcioniranje neodgovornog ponašanja. Zabrana traje dok se nepravilnosti ne otklone, što garantuje da se poslovanje ne može nastaviti dok se ne uskladi sa zakonskim zahtjevima.

Odjeljak B. Novčane kazne

Član 83. (Teški prekršaji)

Ovim se propisuju visoke novčane kazne za pravna lica koja počine teže prekršaje vezane za fiskalizaciju, poput neizdavanja računa, nepridržavanja pravila o e-fakturama, korištenja neovlaštenih usluga ili uređaja, te nepoštivanja obaveza vezanih za fiskalizaciju i oglašavanje. Svrha ovih sankcija je da se osigura stroga disciplina, spriječi porezna evazija i zaštiti integritet fiskalnog sistema. Predviđaju se i novčane kazne za odgovorna lica u pravnim licima i za fizička lica, čime se proširuje odgovornost i na pojedince unutar organizacija, što dodatno podstiče poštivanje zakona. Povećanje kazni za 50% u slučaju ponovljenih prekršaja unutar godine dana ima preventivnu funkciju, motivirajući obveznike da trajno usklade svoje poslovanje sa zakonskim zahtjevima.

Član 84. (Lakši prekršaji)

Definiraju se novčane kazne za lakše prekršaje, uključujući nepravilnosti u sadržaju računa, nevođenje evidencije, neizvršavanje registracija i slično. Ove kazne su nižeg iznosa u odnosu na teže prekršaje, ali i dalje značajne za održavanje fiskalne discipline. Kao i kod teških prekršaja, kazne su predviđene za pravna lica, odgovorna lica i fizička lica, što osigurava široku primjenu sankcija. Povećanje kazni za ponovljene prekršaje unutar godine dana dodatno jača preventivni efekat.

Član 85. (Prekršaji klijenta)

Ovim se propisuju novčane kazne od 100 do 500 KM za fizička lica – klijente koji prekrše odredbe zakona (npr. neuzimanje fiskalnog računa). Kazna je znatno niža nego za obveznike fiskalizacije, što odražava različite nivoe odgovornosti, ali istovremeno doprinosi podizanju svijesti o važnosti fiskalnih računa i poštivanju zakona i sa strane kupaca.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86. (Obaveza usklađivanja)

Postavlja jasne rokove za usklađivanje poslovanja obveznika fiskalizacije s odredbama zakona i pravilnikom o dinamici fiskalizacije. Prvo se usklađuju B2C transakcije, potom B2B i B2G, što omogućava postepenu i organiziranu implementaciju sistema. Time se olakšava prilagodba obveznika i smanjuje rizik od kašnjenja ili neusklađenosti. Propisuje obavezu subjekata iz člana 72. (banke i posrednici) da uspostave komunikaciju sa Poreznom upravom u skladu s rokovima, čime se osigurava integracija svih relevantnih učesnika u fiskalni sistem. Predviđa donošenje podzakonskog akta kojim će Ministar propisati detaljnu dinamiku fiskalizacije, što je ključno za jasnu i pravno obavezujuću regulaciju procesa.

Član 87. (Korištenje starih fiskalnih sistema u prijelaznom periodu)

Definira prijelazni period od početka primjene zakona do isteka roka za usklađivanje, što omogućava obveznicima da postepeno prilagode svoje sisteme bez prekida poslovanja. Omogućava korištenje postojećih fiskalnih sistema koji zadovoljavaju tehničke i funkcionalne karakteristike propisane ranijim pravilnicima, pod uslovom da su podaci pravovremeno dostavljani Poreznoj upravi. Ova odredba štiti prava obveznika i omogućava kontinuitet poslovanja. Propisuje da nova lica koja postanu obveznici nakon stupanja na snagu moraju odmah koristiti fiskalne sisteme u skladu sa novim pravilnicima, čime se osigurava da svi novi učesnici budu usklađeni sa aktuelnim standardima.

Član 88. (Podzakonski akti)

Propisuje obavezu Ministarstva da u roku od 180 dana donese sve potrebne podzakonske akte za provedbu zakona, što je ključno za operativnu primjenu i detaljnu regulaciju fiskalizacije. Time se osigurava pravna sigurnost i jasnoća u primjeni zakonskih odredbi.

Član 89. (Prestanak važenja)

Formalno ukida prethodni Zakon o fiskalnim sistemima, čime se uspostavlja pravna jasnoća i sprečava pravna konfuzija. U periodu između stupanja na snagu i početka primjene novog zakona, primjenjuje se stari zakon i njegovi akti, što omogućava neprekidan pravni okvir i sigurnost za obveznike. Zabranjuje stavljanje u promet starih fiskalnih sistema.

Član 90. (Stupanje na snagu)

Ovaj član propisuje pravni okvir za stupanje na snagu i početak primjene ovog zakona. Zakon formalno stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“. To znači da od tog trenutka zakon postaje važeći pravni akt, dostupan i obavezujući za sve subjekte na teritoriji Federacije BiH. Međutim, primjena zakona ne počinje automatski sa stupanjem na snagu. Ova odredba uvodi vremenski razmak između formalnog stupanja zakona na snagu i njegove praktične primjene. Time se omogućava priprema svih relevantnih aktera (Porezne uprave, obveznika fiskalizacije, pružalaca usluga i tehničkih sistema) za pravilnu i efikasnu implementaciju fiskalnog sistema. Ministarstvo ima obavezu da prije početka primjene zakona potvrdi da su svi tehnički, organizacioni i proceduralni uslovi ispunjeni. To uključuje spremnost informacionih sistema, obuku korisnika, uspostavljanje komunikacije sa Poreznom upravom i druge neophodne elemente. Na ovaj način se sprečavaju potencijalni problemi, nesporazumi i neefikasnosti koje bi mogle nastati ako bi zakon počeo da se primjenjuje prije nego što su svi uslovi za to spremni.

4. RASPRAVA O NACRTU ZAKONA U PARLAMENTIMA FBIH

Na 15. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj 17.12.2024. godine kao i na 6. vanrednoj sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije, održanoj 31.01.2025. godine, usvojen je Nacrt zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH, koji može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona.

Na osnovu zaključaka Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa Nacrtom zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH zadužen je predlagač da provede javnu raspravu u trajanju od 60 dana – Predstavnički dom, i 90 dana – Dom naroda Parlamenta FBiH.

Tokom razmatranja u Parlamentu Nacrta zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH svoj doprinos u kreiranju Prijedloga zakona **dali su 15 uvažanih zastupnik(ca) i to:** Salko Zildžić, Admir Čavalić, Ajla Milišić-Pepić, Amra Junuzović-Kaljić, Kadrija Hodžić, Slaven Raguž, Adisa Kokić-Hinović, Amel Mekić, Damir Mašić, Kenan Uzunović, Mirza Čelik, Mirza Batalović, Marijan Marijanović, Miomirka Melank i Damir Džeba

Obavijest o početku provođenja javne rasprave objavljena je na web stranici Federalnog ministarstva finansija/financija, uključujući i adekvatan obrazac za dostavljanje komentara, primjedbi i sugestija. U predmetnoj obavijesti su pored obavještenja o trajanju javne rasprave, date i upute svim zainteresovanim subjektima da tekst Nacrta zakona mogu pronaći na web stranici ministarstva, kao i da sve primjedbe prijedloge i sugestije mogu dostaviti na adresu ministarstva.

Tokom trajanja javne rasprave **zaprimljeno je 46 prijedloga, mišljenja, komentara i sugestija** fizičkih lica, privrednih društava, udruženja i drugih zainteresovanih lica (*Adi Hodžić, Ajdin Baručija, Andrej Antonijević, Dženan Šabeta, Dženana Šabeta, Edi Bokun, Enida Tvrtković, Haris Spahić, Harun Husetić, Igor Dugonjić, Jelena Nikolić, Mirza Alijagić, Nataša Tomić, Nela Porobić, Nirman Barimac, Sabaheta Šutković, Sandro Paradžik, Vesna Kulić, Ahmed Hodžić, Selim Huskić, Saša Gajić, Šemsudin Pezić, Udruženje poslodavaca Federacije BiH, Obrtnička komora Federacije BiH, Obrtnička komora Kantona Sarajevo, Udruženje zanatlija „STARI ZANATI“ Kantona Sarajevo, Udruženje filmskih radnika u Federaciji BiH, Zajednica izdavača u Bosni i Hercegovini, Udruženje taxi prevoznika u Federaciji BiH, Savez općina i gradova Federacije BiH, Udruženje banaka Bosne i Hercegovine, Udruženje društava za osiguranje u Federaciji BiH, Udruženje društava za leasing u BiH, Komisija za vrijednosne papire, Registar vrijednosnih papira, Triglav Fondovi d.o.o. Sarajevo, Federalno ministarstvo pravde, JP Autoceste FBiH, TRING d.o.o. Gračanica, CONFIG d.o.o. Mostar, KOMISIJA ZA FISKALNE SISTEME (tehnički dio komisije/angažovana lica), ADRIATIC OSIGURANJE d.d. Sarajevo, Privredna društva „Automatic servis“ d.o.o. Visoko, „Intis“ d.o.o. Banja Luka, PREMIER WORLD SPORT d.o.o. Čitluk i MEGA COMPUTERS Biro za intelektualne usluge iz oblasti informatike VI. Čamil Šabanović*)

Nakon okončanja javne rasprave, razmatrajući sve dostavljene prijedloge, mišljenja i sugestije i prije i u toku javne rasprave, cijeneći preciznost predloženih odredbi, objašnjenja, komentara, obrađivač Zakona je pristupio izradi teksta Prijedloga zakona, te sačinio posebno *Izveštaj o provedenoj javnoj raspravi.*

Konačni prihvaćeni prijedlozi, mišljenja i sugestije na Nacrt zakona

Uslijed dostavljenih primjedbi i sugestija i kao posljedica prihvaćenih prijedloga Zakon je dopunjen i izmijenjen i to kako slijedi:

- Prihvaćena je sugestija da se u novom zakonu odustane od detaljne regulacije hardverskih komponenti fiskalizacije i da se fokus preusmjeri isključivo na softverski dio, dok će hardver biti ostavljen kao izbor obveznika, pod uslovom da je kompatibilan sa certificiranim softverom.
- Povećan je broj subjekata koji se izuzimaju od fiskalizacije, i to su subjekti javnog sektora (Centralna banka Bosne i Hercegovine, Komisija za vrijednosne papire Federacije BiH, Registar za vrijednosne papire u Federaciji BiH, Sarajevska berza ili druga berza vrijednosnih papira), banke i osiguravajuća društva, kao i advokati za dio pružanja konsultantskih usluga, te stari i tradicionalni zanati.

- Dosadašnji model predviđao je da Porezna uprava sama izrađuje i integrira sigurnosni modul unutar Elektronskog sistema evidencije transakcija (ESET). Međutim, kako bi se povećala učinkovitost i smanjili troškovi, uvedena je promjena prema kojoj sigurnosni modul sada izrađuju proizvođači softvera koji razvijaju ESET. Prebacivanjem odgovornosti na proizvođače softvera uklanja se potreba da Porezna uprava sama razvija i održava sigurnosni modul, što značajno smanjuje ukupne troškove razvoja, implementacije i održavanja sistema, za 45 mil KM
- Uvođenje Registra drugih IT sistema koji komuniciraju sa ESET-om (Elektronskim sistemom evidencije transakcija) predstavlja važan korak u jačanju kontrole, sigurnosti i transparentnosti fiskalnog sistema. Evidentiranjem i kontrolom svih povezanih IT sistema smanjuje se rizik od neovlaštenog pristupa ili neusklađenih integracija koje bi mogle ugroziti sigurnost podataka i stabilnost fiskalnog sistema.
- Uvođenje besplatne aplikacije SME-račun, koju će izraditi Porezna uprava za male porezne obveznike, ima za cilj pojednostaviti i digitalizirati proces izdavanja, razmjene i pohrane računa za ovu skupinu obveznika. Besplatna aplikacija omogućava im jednostavno i besplatno ispunjavanje zakonskih obveza, čime se smanjuju njihovi troškovi i administrativno opterećenje.
- Uvođenje fiskalizacije otpremnica i narudžbenica ima za cilj smanjenje utaje poreza kroz veću transparentnost i kontrolu poslovnih transakcija prije samog izdavanja računa jer omogućava pravovremenu evidenciju i kontrolu svih faza prodajnog procesa. Fiskalizacijom otpremnica i narudžbenica Porezna uprava dobiva uvid u promet i transakcije koje prethode izdavanju računa, što otežava prikrivanje stvarnih prihoda i izbjegavanje plaćanja poreza.
- Uvođenje mogućnosti privremenog iznajmljivanja ESET-a i pratećih mehanizama kontrole ima za cilj pružiti fleksibilnost poreznim obveznicima u korištenju sistema fiskalizacije, uz istovremeno osiguranje učinkovitog nadzora i sprečavanje zloupotreba.
- Usklađivanje odredbi zakona koje se odnose na posredničke servise, pristupne tačke, fiskalizacija otpremnica i narudžbenica stvaranja preduvjeta preuzimanja potpuno s Direktive Vijeća (EU) 2025/516 od 11. ožujka 2025., kojom se mijenja Direktiva 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u za digitalno doba. Posrednički servis omogućava pouzdanu i standardiziranu razmjenu elektronskih računa između izdavaoca i primaoca, uz automatsku fiskalizaciju i provjeru podataka za porezne svrhe, što smanjuje mogućnost pogrešaka i prijevara. Ova mjera ima za cilj modernizaciju i harmonizaciju sistema elektronskog izdavanja računa unutar Evropske unije, posebno u kontekstu prekogranične trgovine i digitalnih usluga.

5. FINANSIJSKA SREDSTAVA

Predloženim zakonom mijenja se u tehničkom smislu u cijelosti dosadašnji fiskalni sistem i obveznici fiskalizacije bit će dužni posjedovati elektronski sistem za evidentiranje transakcija koji omogućava izdavanje računa i koristiti ga za svako mjesto poslovanja.

Na strani obveznika fiskalizacije, trošak podrazumijeva trošak nabavke elektronskog sistema za evidentiranje transakcija - ESET.

Za izgradnju ili kupovinu Centralne platforme za fiskalizaciju - CPF prema procijenjenoj vrijednosti od strane Ministarstva, troškovi bi iznosili oko 49 mil KM. Održavanje ovakvog informacionog sistema bi na godišnjem nivou 24/7/365 prema procjeni iznosilo između 500.000 - 750.000 KM i ovo je isključivo iznos koji se odnosi na procese koje pokriva informacioni sistem u Poreznoj upravi. Navedeni iznosi predstavljaju procjenu iznosa, te isti mogu odstupati u odnosu na promjene tržišta i njegovog utjecaja. Potrebna sredstva osigurati će se u Budžetu FBiH za 2026. godinu.

6. USKLAĐENOST SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE, EVROPSKIM PRINCIPIMA I STANDARDIMA

Nakon uvida u primarne i sekundarne izvore prava Evropske unije i analize odredbi prednacrtu Zakona o fiskalizaciji transakcija u FBiH ustanovljeno je da postoje važeće direktive koje uređuju određena pitanja, a koje su također predmetom reguliranja dostavljenog zakona i to:

- Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća 2014/55/EC od 16. aprila 2014. godine o elektronskom izdavanju računa u javnoj nabavci i
- Direktiva Vijeća (EU) 2025/516 od 11. marta 2025. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u za digitalno doba, a sa kojom je ovaj Zakon djelimično usklađen.

U Nacrtu zakona o fiskalizaciji transakcija u FBiH preuzete su djelimično odredbe ovih Direktiva, odnosno dio koji se odnosi na predmet Zakona.

U skladu sa čl. 27. i 28. Poslovnika o radu Vlade Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), pribavljeno je Mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije broj 04-05-02/1-11-1095/25 od 17.11.2025.godine. U dostavljenom Mišljenju iznesena je primjedba na član 3. Nacrta Zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH, kojom je zatraženo usklađivanje naziva člana te brisanje stava (2), što je i učinjeno.

Obzirom na obavezu u skladu sa Uredbom o procijeni uticaja propisa („Službene novine Federacije BiH“ broj 67/20) dostavljen je Obrazac za pripremu sveobuhvatne procijene propisa, na koje su date određene primjedbe u kontekstu nedostatka informacija, sa uputom da se iste dostave.

Zatim je u skladu sa članom 4. Uredbe o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH sa pravnom stečevinom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“ broj 98/16) dostavlja Tablica usklađenosti u odnosu na Direktivu Evropskog parlamenta i Vijeća 2014/55/EU od 16. aprila 2014. godine o elektronskom izdavanju računa u javnoj nabavci i Direktivu Vijeća (EU) 2025/516 od 11. marta 2025. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u za digitalno doba, kao i Izjava o usklađenosti, na koje su date određene primjedbe u kontekstu nedostatka informacija, sa uputom da se iste dostave.

Slijedom uputa dostavljeni su korigirani obrasci, nakon čega je Mišljenjem Ureda za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije broj 04-05-02/1-11-1095-2/25 od 18.11.2025. godine dostavljena potpisana i ovjerena Kontrolna izjava o provedenoj procjeni uticaja propisa (Obrazac broj 2) te potpisana i ovjerena Izjava o usklađenosti.

U skladu sa čl. 27. i 28. Poslovnika o radu Vlade Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), pribavljeno je Mišljenje Federalnog ministarstva pravde broj 03-02-6-3883/25 od 17.11.2025. godine. U dostavljenom mišljenju nisu date direktne primjedbe niti sugestije u okviru nadležnosti iz člana 27. stav (1) alineja 2. Poslovnika o radu Vlade Federacije BiH, ali je ukazano da, imajući u vidu član 32. stav (3) i stav (4) Zakona o prekršajima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/14 i „Službeni glasnik BiH“, br. 41/22 – odluka Ustavnog suda BiH, 68/22 – odluka Ustavnog suda BiH i 19/25), propisana različita dužina trajanja mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti za fizičko lice. Stoga je potrebno odredbe Nacrta zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH koje se odnose na posebne mjere uskladiti s odredbama Zakona o prekršajima Federacije BiH.

Član 32. st. (3) i (4) (Zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti) glase:

„(3) Sud može okrivljenom fizičkom licu zabraniti vršenje poziva, djelatnosti ili dužnosti ako je počinilo prekršaj vršeći takav poziv, djelatnost ili dužnost i ako sud utvrdi da bi dopuštanje okrivljenom da i dalje vrši takav poziv, djelatnost ili dužnost moglo rezultirati počinjenjem

prekršaja u budućnosti. Zabrana kažnjenoj osobi da obavlja određene poslove može se izreći u trajanju od tri mjeseca do jedne godine, računajući od pravomoćnosti rješenja.

(4) Sud može zabraniti okrivljenom pravnom licu vršenje određene djelatnosti ili narediti zatvaranje poslovnih prostorija ili nametnuti druga ograničenja u vršenju djelatnosti pravnom licu u periodu do šest mjeseci koja se ukažu odgovarajućim u sprečavanju budućeg činenja prekršaja-„

Slijedom Mišljenja Federalnog ministarstva pravde izvršeno je usklađivanje trajanja mjere zabrane obavljanja djelatnosti tako da minimalno trajanje iznosi 90 dana, a maksimalno 120 dana.